

**Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

**ΘΕΜΑ:
“ΕΥΡΩ – Η ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ
ΕΥΡΩΠΗ.”**

€

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΠΑΤΡΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΜΠΗΛΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**

**Εισηγητής Καθηγητής
κ.Ιγγλέσης**

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

5729

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1° : ΝΕΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥΣ	
1.1 ΕΥΡΩ.....	7
1.2 ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΟΤΗΤΑ.....	9
1.3 ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ-ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.....	10
1.4 ΤΟ ΕΥΡΩ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΨΕΩΣ....	
1.5 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕCΥ-ΕΥΡΩ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2° : Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ.....	12
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3° : Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4° : ΑΙΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ.....	
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5° : ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩ	
5.1 ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΝΟ.....	21
5.2 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	23
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° : ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΛΕΥΣΗΣ ΕΥΡΩ	
6.1 ΔΑΝΕΙΑ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ.....	28
6.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ.....	30
6.3 ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ.....	31
6.4 ΕΝΟΙΚΙΑ, ΛΟΓ/ΜΟΙ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ.....	32
6.5 ΕΜΠΟΡΙΟ, ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΑ.....	33
6.6 ΜΙΣΘΟΙ, ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ.....	35
6.7 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.....	36
6.8 ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΤΙΜΩΝ.....	38

6.9 Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	39
6.10 ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	42
6.11 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	43
6.12 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΙΘΑΡΧΕΙΑ.....	45
6.13 ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	47
6.14 ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ-ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.....	49
6.15 ΕΜΠΟΡΙΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ: Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ.....	51
6.16 ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΥΡΩ.....	53
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	

«... Μόνο όταν όλα τα ευρωπαϊκά κράτη συγκεντρώνονται γύρω από μια κοινή και ενωμένη πατρίδα, την Ευρώπη , οι λαοί της μπορούν να αναπτυχθούν ισότιμα σε όλους τους τομείς... Η ενωμένη Ευρώπη θα χαρίσει την ειρήνη και την ευημερία στους λαούς της»

Ιωάννης Καποδίστριας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναμφισβήτητο γεγονός αποτελεί το ότι η δραχμή διήγε τις τελευταίες μέρες του σύγχρονου βίου της τους δύο τελευταίους μήνες του 2000. Εξάλλου, ήδη από την αρχή του 2000, το ευρώ είναι το επίσημο νόμισμα της χώρας, αφού από τότε η Ελλάδα πήρε τη θέση της ως τακτικό μέλος, το δωδέκατο, στην Ευρωζώνη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Αν μέχρι τις 31/12/2000, δεν είχαμε αισθανθεί την παρουσία του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, ήταν ακριβώς γιατί υπήρχε μόνον σε ηλεκτρονική μορφή και όχι σε φυσική. Πράγματι, στη διάρκεια αυτής της περιόδου, που τελείωσε στα τέλη του 2000 και κατά την οποία είχαμε δύο επίσημα νομίσματα, το ευρώ πέρασε απαρατήρητο. Κι αν λείπει ο νόμος πως αυτό είχε την πρωτοκαθεδρία και η δραχμή ήταν μόνον η υποδιαίρεσή του. Σε τελευταία ανάλυση, χρήμα είναι αυτό που έχουμε ανά χείρας.

Ως νόμισμα ολόκληρης της ευρωζώνης, ήτοι των δώδεκα χωρών που συναποτελούν το σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής ένωσης, είναι ένα ισχυρό, το ισχυρότερο μετά το δολάριο, νόμισμα του πλανήτη. Ένα τόσο ισχυρό νόμισμα (σε αγοραστική δύναμη και σταθερή αξία) έχουν να κρατήσουν οι Έλληνες από το καιρό της κραταιάς Αθήνας, με νόμισμα την Μνα (δραχμή)...

Τώρα πλέον τόσο ο Έλληνας όσο και ο Γάλλος κρατούν το ίδιο νόμισμα και αγοράζουν με αυτό ίδιας αξίας αγαθά.

Όπως και να 'χουν τα πράγματα, μετά την 1^η Μαρτίου 2002, οριστικά πλέον, κανένα άλλο νόμισμα πλην του Ευρώ δεν γίνεται δεκτό στις συναλλαγές. Τόσο στις

ηλεκτρονικές, όσο και σε εκείνες για τις οποίες χρησιμοποιούμε μετρητά.

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩ

Όταν αναφερόμαστε στην έννοια “ευρώ”, μιλάμε για το κοινό νόμισμα που έχουν 11 χώρες της Ευρώπης. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υιοθέτησαν από 1.1.99 το ευρώ ως κοινό τους νόμισμα είναι: η Ιταλία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Φινλανδία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Αυστρία και η Ιρλανδία. Οι χώρες αυτές αποτελούν τα κράτη- μέλη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο. Ν. Ε). Στην Ο. Ν. Ε. δεν μετέχουν προς το παρόν: η Βρετανία, η Δανία και η Σουηδία. Από την 1^η Ιανουαρίου 2001, είναι το νόμισμα και της Ελλάδας η οποία, έγινε επίσημα το 12^ο μέλος της ζώνης ευρώ τη 19.6.2000.

Βάση των παραπάνω, το ευρώ είναι το νόμισμα που αντικατέστησε τη δραχμή, όπως αντικατέστησε τα εθνικά νομίσματα όλων των χωρών που συμμετέχουν στην Ο. Ν. Ε. και κυκλοφόρησε ως νόμισμα την 1.1.2002 ενώ την 1.3.2002 η δραχμή έπαψε να υφίσταται ως νόμισμα. Η αντικατάσταση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη αμετάκλητη «τιμή μετατροπής», δηλαδή 1 ευρώ(EUR)=340,75 δραχμές.

Στην πράξη, υπάρχουν 7 χαρτονομίσματα και 8 κέρματα. Τα χαρτονομίσματά είναι των 5, 10, 20,50, 100, 200 και 500 ευρώ. Στην μπροστινή όψη κάθε χαρτονομίσματος υπάρχει το γεωγραφικό περίγραμμα της Ευρώπης και μια γέφυρα που συμβολίζει τις σχέσεις των χωρών και των λαών της. Στην πίσω όψη κάθε χαρτονομίσματος απεικονίζονται πύλες και παράθυρα που συμβολίζουν το πνεύμα ευρύτητας και συνεργασίας, κυκλωμένα από 12 αστέρια, σύμβολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η λέξη ευρώ είναι γραμμένη με λατινικούς και ελληνικούς χαρακτήρες.

Τα κέρματα είναι των 1 και 2 ευρώ και των 1, 2, 5, 10, 20 και 50 λεπτών (eurocents). Η μια πλευρά των κερμάτων ευρώ είναι η ίδια για όλες της χώρες της «ζώνης ευρώ». Η άλλη πλευρά φέρει διαφορετικές εικόνες, σύμφωνα με την ανεξάρτητη επιλογή κάθε χώρας. Όλα τα κέρματα είναι στρογγυλά εκτός από αυτό των 20 λεπτών, που έχει το σχήμα ενός λουλουδιού με επτά πέταλα.

1.2 ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΥΡΩ

Με τον όρο ανταλλαξιμότητα του ευρώ, εννοούμε ότι απ΄τη στιγμή που το ευρώ και τα άλλα νομίσματα “in” είναι το ίδιο πράγμα (ευρώ και υποδιαιρέσεις αυτού), μπορούμε να τα “ανταλλάσσουμε μεταξύ τους”. Υπάρχει, δηλαδή, ελαστικότητα μεταξύ των δυο εκφράσεων του ίδιου νομίσματος. Από αυτό απορρέουν τα εξής:

-η συνέχεια των συμβολαίων και των συμφωνητικών κάθε μορφής

-το ανώφελο της τήρησης διπλών λογιστικών καταστάσεων

-το ανώφελο του να έχει κανείς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς (σε νομίσματα χωρών “in” ή σε ευρώ).

1.3 ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Στη «ζώνη ευρώ» (φράση η οποία ακούγεται συχνά και θα χρησιμοποιήσουμε κι εμείς στη συνέχεια) ανήκουν, το σύνολο των κρατών-μελών τα οποία υιοθέτησαν το ενιαίο νόμισμα ευρώ ως επίσημο νόμισμά τους. Η σταθερότητα των τιμών εντός της «ζώνης ευρώ» διατηρείται από την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**. Με τον όρο αυτό χαρακτηρίζουμε το όργανο που –μαζί με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες- έχει επιφορτισθεί το ρόλο να διατηρεί σταθερές τόσο τις τιμές που προαναφέραμε όσο και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ με τα νομίσματα τρίτων χωρών. Ας μην ξεχνάμε ότι το ευρώ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός τρίτου παγκόσμιου πόλου (ένα νόμισμα με το οποίο να γίνεται συσχετισμός απέναντι στο γεν και το δολάριο) και επιτρέπει μια εξισορρόπηση οικονομικού συσχετισμού δυνάμεων παγκοσμίως. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ήταν το καθοριστικό όργανο για τη διαμόρφωση των κεντρικών ισοτιμιών.

1.4 ΤΟ ΕΥΡΩ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΨΕΩΣ

Ευρώ(Ελλάδα),όιρο(Γερμανία,Αυστρία,Λουξεμβούργο,Ολλανδία,ερώ(Γαλλία),γιούρο(Ιρλανδία),έουρο(Ιταλία,Ισπανία,Πορτογαλία,Φιλανδία).

Με όποιο τρόπο και να προφέρεται, το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα βρίσκεται, όπως έχει αναλυθεί και πιο πάνω, στα πορτοφόλια των 300 εκατομμυρίων κατοίκων της ζώνης του ευρώ καθώς και δεκάδων ακόμη εκατομμυρίων

πολιτών που κατοικούν στις υπόλοιπες 26 χώρες που χρησιμοποιούν το ευρώ.

Οι παραστάσεις που απεικονίζονται στις εθνικές όψεις των κερμάτων του ευρώ, συνθέτουν ένα εντυπωσιακό ψηφιδωτό εικόνων και πολιτισμών. Η μία όψη των κερμάτων είναι κοινή και στα 12 συμμετέχοντα κράτη-μέλη. Το σχέδιο της Ευρωπαϊκής όψης απεικονίζει παραλλαγές του χάρτη της Ευρώπης. Επελέγη ύστερα από διαγωνισμό που προκήρυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εγκρίθηκε από τους υπουργούς των κρατών-μελών. Η όψη αυτή, η οποία φιλοτεχνήθηκε από τον Luc Luycx του βασιλικού Νομισματοκοπείου του Βελγίου, απεικονίζει ένα χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φόντο παράλληλες γραμμές που συνδέουν τα 12 αστέρια της σημαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην άλλη όψη απεικονίζονται εθνικά σύμβολα που φιλοτέχνησαν σχεδιαστές των χωρών της ζώνης του ευρώ.

- Διάμετρος (χιλ.) : 23,25
- Πάχος (χιλ.) : 2,33
- Βάρος (γραμ.) : 7.50
- Σχήμα : στρογγυλό
- Χρώμα : εξωτερικό: χρυσό, εσωτερικό: ασημί
- Σύνθεση : εξωτερικό: κράμα ορειχάλκου-νικελίου, εσωτερικό σε τρία στρώματα: κράμα χαλκού-νικελίου, νικέλιο, κράμα χαλκού-νικελίου.
- Στεφάνη : διακεκομμένη οδόντωση.

Βέλγιο

Στην εθνική όψη των κερμάτων ευρώ του Βελγίου απεικονίζονται στοιχεία από τα εθνικά κέρματα που αποσύρθηκαν. Το θέμα που είναι κοινό για όλες τις ονομαστικές αξίες επέλεξε ομάδα από διακεκριμένους αξιωματούχους, καλλιτέχνες και νομισματολόγους της χώρας. Απεικονίζει τον Βασιλέα Αλβέρτο Β΄ και το μονόγραμμα του-ένα κεφαλαίο "Α" κάτω από ένα στέμμα-ανάμεσα στα 12 αστέρια που συμβολίζουν την Ευρώπη. Περιλαμβάνει επίσης το έτος έκδοσης και το έτος κοπής κάθε κέρματος. Τα Βελγικά κέρματα ευρώ σχεδιάστηκαν από τον Γιάν Άλφονς Κόιστερμανς, διευθυντή της δημοτικής ακαδημίας καλών τεχνών της πόλης Τερνχουτ.

Γερμανία

Το παραδοσιακό σύμβολο της γερμανικής εθνικής κυριαρχίας, ο αετός, που περιβάλλεται από τα αστέρια της Ευρώπης, απεικονίζεται στο γερμανικό κέρμα του ενός ευρώ. Το θέμα σχεδίασαν οι Χάιντς και Σνεσάνα Ρουσέβα Χόγιερ.

Ελλάδα

Το Ελληνικό κέρμα του 1 ευρώ φέρει στην εθνική του όψη αντίγραφο του αρχαίου αθηναϊκού τετράδραχμου του 5^{ου} αιώνα π.Χ. με την παράσταση γλαύκας, συμβόλου της θεάς Αθηνάς. Η επιλογή των σχεδίων για την εθνική όψη των Ελληνικών κερμάτων ευρώ έγινε από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και το Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος ύστερα από εξέταση ενός αριθμού προτάσεων που είχαν υποβληθεί από ειδική γνωμοδοτική επιτροπή και από το συμβούλιο νομισματικής πολιτικής. Τα σχέδια που τελικά επιλέχθηκαν φιλοτέχνησε ο γλύπτης Γεώργιος Σταματόπουλος που εργάζεται στο ίδρυμα εκτύπωσης τραπεζογραμμάτων και αξιών της τράπεζας της Ελλάδος.

Ισπανία

Στο Ισπανικό κέρμα του 1 Ευρώ απεικονίζεται η μορφή του Βασιλέα Χουάν Κάρλος Α΄ των Βουβώνων.

Γαλλία

Δέντρο που έχει σχεδιαστεί από τον καλλιτέχνη Γιοακίμ Χιμένεθ και συμβολίζει τη ζωή, τη συνέχεια και την ανάπτυξη απεικονίζεται στην εθνική όψη του γαλλικού ευρώ. Είναι τοποθετημένο μέσα σ' ένα εξάγωνο και γύρω του αναγράφεται το σύνθημα της Γαλλικής επανάστασης "Liberte, Egalite, Fraternite" (ελευθερία, Ισότητα, Αδελφοσύνη).

Ιρλανδία

Η Κέλτικη άρπα, παραδοσιακό σύμβολο της Ιρλανδίας, απεικονίζεται στην Εθνική όψη του ιρλανδικού ευρώ. Επίσης αναγράφεται η χρονολογία έκδοσης και η λέξη "Ιρλανδία"(Eire) . Το σχέδιο φιλοτεχνήθηκε από τον Γιόρλαθ Χείς.

Ιταλία

Το περίφημο σχέδιο του Λεονάρντο ντα Βίντσι με τις ιδανικές αναλογίες του ανθρώπινου σώματος, το οποίο βρίσκεται στην Πινακοθήκη της Ακαδημίας της Βενετίας, απεικονίζει η εθνική όψη του ιταλικού κέρματος του 1 ευρώ. Στην Ιταλία έγινε προεπιλογή των

σχεδίων για την εθνική όψη των κερμάτων ευρώ από εθνική τεχνική και καλλιτεχνική επιτροπή και ακολούθησε σφυγμομέτρηση της κοινής γνώμης μέσω του τηλεοπτικού καναλιού Rai Uno.

Λουξεμβούργο

Η εθνική όψη του ευρώ στο Λουξεμβούργο απεικονίζει την Αυτού Βασιλική Υψηλότητα Μέγα Δούκα Ερρίκο. Στα κέρματα αναγράφεται επίσης η χρονολογία έκδοσης και η λέξη "Λουξεμβούργο" (Letzebuerg). Τα κέρματα σχεδιάστηκαν από την Υβέτ

Γκάστοιερ-Κλερ κατόπιν συμφωνίας με την αυλή του Μεγάλου Δουκάτου και την κυβέρνηση.

Ολλανδία

Στα ολλανδικά κέρματα του 1 ευρώ εμφανίζεται η Βασίλισσα Βεατρίκη σε κατανομή με τη φράση "Βεατρίκη, Βασίλισσα της Ολλανδίας". Τα 12 αστέρια καταλαμβάνουν το ήμισυ της περιμέτρου των κερμάτων.

Αυστρία

Η χώρα επέλεξε μια σειρά κερμάτων με θέμα τα άνθη, την αρχιτεκτονική και διάσημες ιστορικές προσωπικότητές της. Η επιλογή των σχεδίων έγινε από κριτική επιτροπή και κατόπιν σφυγμομέτρησης της κοινής γνώμης. Τα σχέδια φιλοτέχνησε ο αυστριακός καλλιτέχνης Γιόσεφ Κάιζερ. Στο κέρμα του 1 ευρώ απεικονίζεται μορφή του μουσουργού Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ.

Πορτογαλία

Στα κέρματα του 1 ευρώ, ανάμεσα στα ευρωπαϊκά αστέρια εμφανίζονται τα κάστρα και τα οικόσημα της χώρας, συμβολίζοντας το διάλογο, την ανταλλαγή αξιών και τη δυναμική της οικοδόμησης της Ευρώπης. Στο κέντρο του κέρματος απεικονίζεται η βασιλική σφραγίδα του έτους 1144.

Φιλανδία

Το θέμα της παράστασης που απεικονίζεται στο φιλανδικό κέρμα είναι δύο κύκνοι που πετούν και φιλοτεχνήθηκε από τον καλλιτέχνη Πέρτι Μάκινεν στο πλαίσιο της συμμετοχής του στο διαγωνισμό σχεδίου για την κατασκευή αναμνηστικού κέρματος για την 80η επέτειο της ανεξαρτησίας της Φιλανδίας.

Μονακό

Στην εθνική όψη του κέρματος του 1 ευρώ του Μονακό απεικονίζονται δύο προσωπογραφίες, του Βασιλιά Ρενιέ και του πρίγκιπα Αλβέρτου.

Άγιος Μαρίνος

Τον θηραιό του κρατιδίου του Σαν Μαρίνου απεικονίζει η εθνική όψη του νομίσματος του, η οποία φιλοτεχνήθηκε από το σχεδιαστή Φράντιζεκ.

Βατικανό

Η προσωπογραφία του Πάπα απεικονίζεται στην εθνική όψη του κέρματος του ενός ευρώ. Στην στεφάνη του κέρματος αναγράφεται η επίσημη ονομασία του κρατιδίου, "CITTA DEL VATICANO".

1.5 ΔΙΑΦΟΡΑ ECU-ΕΥΡΩ

Κάτι ακόμα που κρίνεται αναγκαίο να διευκρινισθεί εννοιολογικά είναι και η διαφορά μεταξύ ευρώ και **ECU**. Το ευρώ είναι νόμισμα. Το ECU είναι η κοινή λογιστική μονάδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ήταν απαραίτητη για τη σύνταξη του κοινοτικού προϋπολογισμού και την καταβολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των κοινοτικών επιδοτήσεων. Το ECU αντικαταστάθηκε, σ' όλες τις κοινοτικές πράξεις, με το ευρώ (ή αλλιώς ενιαίο νόμισμα). Για να μη δημιουργηθούν προβλήματα αποφασίστηκε η αξία ενός ECU να ισούται με την αξία ενός ευρώ.

2.0 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Η δραχμή υπήρξε η νομισματική μονάδα των αρχαίων Ελλήνων και αντιστοιχούσε σε δέσμη σιδερένιων ή χάλκινων οβολών.

Στις αρχές του 7^{ου} αιώνα π.Χ. ο Φείδων έκοψε στην Αίγινα νόμισμα που ισοδυναμούσε με έξι οβολούς. Το νόμισμα αυτό ονομάστηκε δραχμή γιατί οι έξι οβολοί που το αποτελούσαν γέμιζαν το ανθρώπινο χέρι (δραξ=φούχτα, το κοίλον της παλάμης). Ο Φείδων αφιέρωσε στο ναό της Θεάς Ήρας στο Άργος δέσμη οβολών ως συμβολική εκδήλωση της πρόθεσής του να αποσύρει τους οβολούς απ' την κυκλοφορία για χάρη του νέου νομίσματος.

Πράγματι στο Ηραίο του Άργους βρέθηκε δέσμη σιδερένιων οβολών, αυτή που είχε αφιερώσει ο βασιλιάς Φείδων στην Ήρα. Αργότερα, περί τα τέλη του ίδιου αιώνα, οι Έλληνες της Μικράς Ασίας μαζί με τους Λυδίους επινόησαν για πρώτη φορά το νόμισμα με την κερματική μορφή που γνωρίζει σήμερα ο κόσμος.

Στο νεότερο ελληνικό κράτος, με το βασιλικό διάταγμα της 8^{ης} Φεβρουαρίου 1833 επί αντιβασιλείας Όθωνος, εισήχθη η δραχμή για πρώτη φορά ως νομισματική μονάδα. Οι Έλληνες μαζί της διήνυσαν μια κοινή πορεία εκατοντάδων χρόνων.

Το βράδυ της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2001 η δραχμή, όπως και τα άλλα εθνικά νομίσματα των χωρών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ, έπαψε να είναι δεκτή στο εμπόριο και τις χρηματικές συναλλαγές και έφυγε οριστικά απ' τη ζωή μας και το ευρώ ξεκίνησε τη δική του πορεία ή όπως πολύ έξυπνα διατυπώθηκε μετά την «d-day» (απόβαση στη Νορμανδία) είναι η σειρά της «e-day» (μετάβαση στο ευρώ)να αλλάξει τη ζωή των κατοίκων της Γηραιάς Ηπείρου.

3.0 Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Είναι ίσως παράδοξο, από πρώτη ματιά, το γεγονός ότι ένας χώρος που κατακερματίστηκε επανειλημμένα από πολέμους και καταστροφές, ένας χώρος όπου αναπτύχθηκαν, στην εξέλιξη της ιστορίας, οι πιο αβυσσαλέες αντιπαλότητες μεταξύ εθνών, κυβερνήσεων, και λαών, ένας χώρος όπου παράχθηκαν και αναπαράχθηκαν κοινωνικές μα και ιδεολογικές συγκρούσεις με ένταση μοναδική, ίσως, σε ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία, είναι ακριβώς εκείνος ο χώρος όπου εφαρμόζεται, εδώ και σαράντα χρόνια η πιο ολοκληρωμένη μορφή συνεννόησης και συνεργασίας ενός τμήματος της Διεθνούς Κοινότητας.

Αν και οι γνώμες δίστανται, κατά γενική ομολογία κάτω από αυτό το πρίσμα κινήθηκε το όραμα μιας *συνομοσπονδιακού τύπου «Ένωσης Κρατών»* με απώτερο στόχο μια κοινή εξωτερική πολιτική, μια αμυντική πολιτική, μια οικονομική πολιτική, μια Κεντρική Τράπεζα, ένα νόμισμα κ.λ.π. Ήδη μετά τις *«Συμφωνίες του Maastricht»* (Φεβρουάριος 1992) υπολογιζόταν ότι με την πάροδο του 2000 οι ευρωπαϊκοί λαοί θα χωρίζονταν μόνο ως προς τη γλώσσα τους, την κουλτούρα τους, ίσως τη σημαία τους και προφανώς το θρήσκευμά τους.

Θα θεωρήσουμε ως ιστορική αφετηρία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης το έτος 1951 όταν οι δύο επανειλημμένοι ιστορικοί αντίπαλοι, η Γαλλία και η (Ομοσπονδιακή τότε) Γερμανία, συνυπογράφουν μαζί με την Ιταλία, την Ολλανδία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, τη *Συνθήκη των Παρισίων* με την οποία ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (Ε.Κ.Α.Χ.), με στόχο την από κοινού χάραξη και εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής των «6» σ' αυτούς τους δυο πολύ σημαντικούς τομείς της οικονομίας τους.

Τον Μάρτιο του 1957 μετά τη σημαντική εξάχρονη πορεία της Ε.Κ.Α.Χ., γίνεται το επόμενο βήμα. Με την προετοιμασία των *Διασκέψεων της Μεσίνας και της Βενετίας* και την τελική *Συνθήκη της Ρώμης*, οι «6» εγκαθιστούν δυο νέους θεσμούς: α) την **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ)**, που έχει στόχο την ειρηνική χρήση της ατομικής ενέργειας στη διαδικασία της βιομηχανικής και οικονομικής ανάπτυξης των «6» και β) την **Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)**, που έχει πλέον ευρύτερα οικονομικά και όχι μόνο αντικείμενα στους σκοπούς της.

Το 1961 το Ηνωμένο Βασίλειο, η Νορβηγία, η Ιρλανδία και η Δανία είναι τα πρώτα από τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη που υποβάλουν αίτηση για ένταξη στις τρεις Κοινότητες. Το 1967 οι τρεις επιμέρους κοινότητες ενοποιούνται σε μια υπερεθνική οντότητα, την **Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΚ)** η οποία πλέον έχει ενιαία όργανα για όλες τις δραστηριότητες και για όλες τις πολιτικές της: το Συμβούλιο, την Επιτροπή, το Δικαστήριο, το Κοινοβούλιο. Αφού οι αιτήσεις του 1961 δεν είχαν γίνει αποδεκτές λόγω έντονης ένστασης της Γαλλίας, το 1972 οι 4 χώρες επανυποβάλλουν αιτήσεις ένταξης και το 1973 οι τρεις γίνονται δεκτές, ενώ η Νορβηγία λόγω αρνητικού δημοψηφίσματος των πολιτών της έμεινε εκτός. Πρόκειται για τη πρώτη διεύρυνση της ΕΚ που παράγει την **Κοινότητα των «9»**.

Το 1972 τα ευρωπαϊκά κράτη συνήψαν τη συμφωνία του «**νομισματικού φιδιού**», που προέβλεπε στενά περιθώρια διακύμανσης των ευρωπαϊκών νομισμάτων σε σχέση με το δολάριο. Μεσολάβησαν όμως αρνητικές εξελίξεις, όπως η πετρελαϊκή κρίση του 1973 και η οικονομική ύφεση της δεκαετίας του '70, που ανέστειλαν την εφαρμογή του σχεδίου. Στη συνέχεια το 1977 ο τότε πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ρόι Τζέκινς,

επανήλθε στην πρόταση για νομισματική ενοποίηση. Έτσι στις 13 Μαρτίου του 1979 δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα.

Το 1981 η Κοινότητα των «9» με την ένταξη της Ελλάδας γίνεται **Κοινότητα των «10»**, και το 1986 των «12» με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Τον Δεκέμβριο του 1991 αποφασίζεται από τους «12» στο Maastricht η οριστική δρομολόγηση της μετεξέλιξης, μέσα σε μια οκταετία το αργότερο, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε μια ολοκληρωμένη Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Η επισημοποίηση, το Φεβρουάριο του 1992 των Συμφωνιών Του Maastricht συνοδεύεται με το νέο όνομα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εξίσου σημαντικές χρονικές στιγμές, μαζί φυσικά με τις συνακόλουθες συνθήκες που υπογράφηκαν, στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς το ευρώ είναι και οι παρακάτω. Το «**Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης**(Stability and Growth Pact)» είναι ένα πλαίσιο διατάξεων και κατευθυντήριων αρχών που περιέχονται σε τρεις κοινοτικές πράξεις, το περιεχόμενο των οποίων εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ τον Ιούνιο του 1997. Μέσω των πράξεων αυτών, ενός ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και δυο κανονισμών του συμβουλίου, επιδιώχθηκε η ενδυνάμωση της δημοσιονομικής συνεργασίας ανάμεσα στα συμμετέχοντα κράτη-μέλη και της εκ μέρους τους άσκησης αυστηρής δημοσιονομικής πειθαρχίας μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Τα κράτη-μέλη υποβάλλουν πρόγραμμα σταθερότητας με μεσοπρόθεσμο στόχο τη σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική κατάσταση (χρέος /έλλειμμα) και την πορεία προσαρμογής προς τον στόχο αυτόν. Κυρώσεις μπορούν να επιβληθούν μέσα στα

πλαίσια των δικαιοδοσιών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με τη μορφή άτοκης κατάθεσης, ποσού που αντιπροσωπεύει το 0,2 έως 0,5% του Α Ε Π, αναλόγως του μεγέθους της υπέρβασης του Δημοσίου Ελλείμματος. Σε περίπτωση επιδείνωσης αυτή η κύρωση μπορεί να μετατραπεί σε πρόστιμο. Οι διατάξεις του δεσμεύουν και τη χώρα μας από την 1^η Ιανουαρίου 2001 οπότε εντάχθηκε στη Ζώνη του Ευρώ.

Το “**ούτε-ούτε**” σημαίνει, “ούτε υποχρέωση-ούτε απαγόρευση” και αποφασίστηκε στη Μαδρίτη το 1995 ώστε να εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Η χρήση του προϋποθέτει την επιθυμία και τη συμφωνία και των δύο μερών.

Ο **Μηχανισμός Συναλλάγματος Ισοτιμιών II** που υπεγράφη στο Άμστερνταμ το 1997, καθορίζει τις μεθόδους λειτουργίας των νομισμάτων “out” και “pre-in” σε σχέση με το Ευρώ και τα μέγιστα περιθώρια διακυμάνσεων των νομισμάτων γύρω απ’ την κεντρική ισοτιμία(15%). Αυτό έγινε για να αποθαρρυνθούν οι οποιοσδήποτε απόπειρες για έντονες συναλλαγματικές διακυμάνσεις και κερδοσκοπία.

4.0 ΑΙΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Με το πρώτο λεπτό του 2002 η Ελλάδα κλήθηκε να ζήσει μια απ' τις κορυφαίες στιγμές της σύγχρονης ιστορίας της: την εγκατάλειψη του παραδοσιακού εθνικού νομίσματος, της δραχμής, και την ενσωμάτωσή της σε ένα νέο, κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ. Τη σημασία αυτού του βήματος όλοι την αντιλαμβάνονται, ακόμη και αν δεν μπορούν να τη σταθμίσουν επακριβώς. Η Ευρώπη μέσω του κοινού νομίσματος εισβάλλει πλέον και στην πιο πεζή καθημερινότητα του πολίτη της Ελλάδας κι άλλων ένδεκα ευρωπαϊκών χωρών. Από αφηρημένη και δυσπρόσιτη έννοια μετατρέπεται σε συγκεκριμένο γεγονός το οποίο φυσικά, με την πάροδο του χρόνου, θα έχει επιπτώσεις που θα αποδειχθούν βαθύτατες και ευρύτατες.

Ένα νόμισμα, λοιπόν, μια νομισματική πολιτική-ωστόσο το βιοτικό επίπεδο και η αγοραστική αξία των απολαβών μας διαφέρουν και οι επιχειρήσεις μας δεν εξασφάλισαν αυτομάτως πελατεία και κέρδη. Όλα αυτά εδώ στην Ελλάδα πρέπει να τα διεκδικήσουμε και ,εν τέλει, να τα κατακτήσουμε γιατί, ας μην ξεχνάμε ότι η Οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση δεν είναι η κατάληξη αλλά η αφετηρία μιας μακράς πορείας της Ευρώπης προς την πλήρη ενοποίηση(πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική και απλά καθημερινή), με ότι αυτό συνεπάγεται.

Είναι εύλογο, λοιπόν, μετά από τόσες σημαντικές μεταβολές που επιφέρει ο ερχομός του ευρώ να αναρωτηθεί κανείς για τις αιτίες, την σκοπιμότητα της κίνησης των ευρωπαϊκών κρατών προς τη δημιουργία ενός ενιαίου νομίσματος. Βέβαια, η πρώτη προφανής απάντηση μπορεί να δοθεί βάση των προηγούμενων. Ότι δηλαδή η ίδια ανάγκη που ώθησε στη ιδέα μιας Ενωμένης Ευρώπης δε θα μπορούσε να μην αποζητήσει κοινούς οικονομικούς κώδικες.

Μια πιο πρακτική απάντηση πάνω σ' αυτό τον προβληματισμό έρχεται να δώσει ο Οικονομολόγος **Prof. Gustav A. Horn** (**Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung, Berlin**), μέσα απ' τη συνέντευξή του στο περιοδικό **Infeuro** (τ.17/GR): «Η εισαγωγή ενός κοινού νομίσματος αποτελεί ήδη ένα μείζον πλεονέκτημα για τα κράτη της ΟΝΕ. Υπάρχουν δυο βασικές αιτίες για τούτο. Πρώτον, ορισμένες χώρες όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιταλία και σε ορισμένο βαθμό η Γαλλία, ευνοούνται από το γεγονός ότι με την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος διαθέτουν τώρα μια νομισματική πολιτική πολύ περισσότερο αξιόπιστη όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών από ότι προηγουμένως οι χωριστές νομισματικές πολιτικές τους. Αυτό ανακλάται, κατά κύριο λόγο, στα πραγματικά επιτόκια, τα οποία είναι τώρα πολύ χαμηλότερα σε αυτές τις οικονομίες. Δόθηκε συνεπώς μια νομισματική ώθηση, η οποία εξακολουθεί να ενισχύει την ανάπτυξη τους. Αυτό εξηγεί τη σχετικά (όσον αφορά το μέσο όρο της ΟΝΕ) καλή επίδοση αυτών των χωρών, με εξαίρεση την Ιταλία, όπου επικρατούν άλλες επιρροές. Το δεύτερο γενικότερο όφελος αναφέρεται στις εξωτερικές σχέσεις. Με το κοινό νόμισμα, οι οικονομίες της ζώνης ευρώ προστατεύονται τώρα καλύτερα από εξωτερικές κρίσεις. Αυτό σημαίνει ότι, για παράδειγμα, οι διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι οποίες στο παρελθόν διαδραμάτιζαν μείζονα ρόλο για τις εμπορικές επιδόσεις πολλών κρατών-μελών, τώρα έχουν μικρότερη σημασία. Η αναλογία των εξαγωγών της ΟΝΕ είναι μόνο 10% έναντι, για παράδειγμα, ποσοστού 25% στη Γερμανία. Ως εκ τούτου, εάν υπάρξουν σημαντικές νομισματικές διακυμάνσεις, ο αντίκτυπος στην πραγματική οικονομία θα είναι τώρα μικρότερος - ένας λόγος για τον οποίο η αδυναμία του ευρώ δεν πρέπει να προκαλέσει μεγάλη ανησυχία.»

Μια ακόμα, άποψη που ρίχνει φως στην αναγκαιότητα ενιαίου νομίσματος είναι και αυτή του **Dr. John Lipsky (Chase Manhattan Bank, New York)** σε μια συνέντευξή του στο ίδιο περιοδικό, σύμφωνα με την οποία: «Ένα ενιαίο νόμισμα, κατευθυνόμενο από μια αξιόπιστη και αντιπληθωριστική πολιτική της κεντρικής τράπεζας, σε μια ολοκληρωμένη και ευέλικτη ευρωπαϊκή χρηματοοικονομική αγορά αποτελεί μια ισχυρή δύναμη για οικονομική ανάπτυξη και μεταρρύθμιση. Διασφαλίζοντας χαμηλό και σταθερό πληθωρισμό σε όλη τη ζώνη του ευρώ, αυξάνοντας τη διαφάνεια όσον αφορά τις τιμές και μειώνοντας τις δαπάνες συναλλαγών, το ευρώ θα συμβάλει στην εμφάνιση μιας αποτελεσματικότερης οικονομίας στη ζώνη του ευρώ.»

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

<u>ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ</u>	<u>ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ</u>	<u>ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ</u>
28 Φεβρουαρίου 2002	- Παύει οριστικά η χρήση εθνικών τραπεζογραμμάτων και κερμάτων. (λήξη περιόδου διπλής περιόδου).	-Κράτη μέλη , Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών τραπεζών (ΕΣΚΤ).
1 Ιανουαρίου 2002	- Κυκλοφορία τραπεζογραμμάτων ευρώ. - Κυκλοφορία κερμάτων ευρώ. - Πλήρης μετάβαση της δημόσιας διοίκησης στο ευρώ. - Έναρξη της απόσυρσης εθνικών τραπεζογραμμάτων και κερμάτων. Επίσης έναρξη βραχείας περιόδου διπλής κυκλοφορίας. - Όλες οι λογιστικές συναλλαγές πρέπει να εκφράζονται σε ευρώ.	-ΕΣΚΤ -Κράτη-μέλη -Κράτη-μέλη -Κράτη-μέλη -Κράτη-μέλη
Τέλος 2001	- Δυνατότητα προκαταβολικής Τροφοδότησης τραπεζών και Μεγάλων λιανοπωλητών με χαρτονομίσματα και κέρματα Ευρώ.	-ΕΣΚΤ και Κράτη
Στη διάρκεια Του 2001	- Ενημερωτική εκστρατεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των τραπεζογραμμάτων ευρώ.	-ΕΣΚΤ
1 Ιανουαρίου 2001	- Η Ελλάδα υιοθετεί το ενιαίο νόμισμα (απόφαση του συμβουλίου της 19/6/2000).	-Κράτη-μέλη και ΕΣΚΤ
19 Ιουνίου 2000	- Απόφαση (2000/427/ΕΚ) του συμβουλίου για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος	- Συμβούλιο , κράτη-μέλη

από την Ελλάδα.

	- Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1478 /2000 του συμβουλίου καθορίζει σε 340,750 Ελληνικές δραχμές, την τιμή μετατροπής του ευρώ.	- Συμβούλιο, ΕΚΤ, Ελλάδα, κράτη-μέλη.
1 Ιανουαρίου 1999 εως 31 Δεκεμβρίου 2001	- Μεταβατική περίοδος: συστηματική μετάβαση ολόκληρης της οικονομίας στο Ευρώ.	- Όλοι οι έχοντες σημαντική θέση.
1 Ιανουαρίου 1999	- Το Ευρώ γίνεται το νόμισμα 11 κρατών-μελών.	- Κράτη-μέλη: Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω χώρες, Αυστρία, Πορτογαλία και Φιλανδία.
	- Τα εθνικά νομίσματα έγιναν μη δεκαδικές εκφράσεις του Ευρώ καθορίστηκαν αμετάκλητα οι τιμές μετατροπής κάθε Νομίσματος σε Ευρώ.	- ΕΣΚΤ, κράτη μέλη.
	- Το Ευρώ παραμένει λογιστικό χρήμα (δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα τραπεζογραμμάτια και κέρματα.	
	- Ενιαία νομισματική πολιτική για τη ζώνη Ευρώ.	- Ευρωπαϊκό Σύστημα κεντρικών τραπεζών.
	- Τίθενται σε ισχύ διάφορα νομοθετικά μέτρα, ιδιαίτερα σχετικά με το νομικό καθεστώς του ευρώ.	- Κράτη μέλη, Ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων, επιτροπή.
	- Έκδοση νέων κρατικών χρεογράφων σε ευρώ και μεταπήδηση πολλών χρηματοοικονομικών αγορών στο ευρώ: χρηματιστήρια, αγορές μετοχών και ομολόγων.	- Κράτη μέλη, ΕΣΚΤ, ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων, επιτροπή.

5.2 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Χρονοδιάγραμμα ενεργειών μέχρι 31-12-2000

Μέχρι τις 16 Ιουνίου :

α) Ο υπουργός οικονομικών προέβη σε συνάντηση με εκπροσώπους της τράπεζας Ελλάδος, των βασικών διαπραγματευτών αγοράς, των λοιπών τραπεζών, του χρηματιστηρίου αξιών Αθηνών, της ένωσης Ελληνικών τραπεζών.

β) Επίσης στο πλαίσιο των ενεργειών προετοιμασίας, ο υπουργός ήρθε σε επαφή με τους υπεύθυνους μηχανοργάνωσης και Back Office των βασικών διαπραγματευτών αγοράς και λοιπών τραπεζών, προκειμένου να διαπιστωθεί η πρόοδος των τραπεζών στον τομέα αυτό και να προσδιορισθούν οι απαιτούμενες προσαρμογές των μηχανογραφικών συστημάτων τους για τις ανάγκες της πρώτης πιλοτικής εφαρμογής σε πραγματικό περιβάλλον, στις επόμενες 40-45 ημέρες.

γ) Καθιερώνεται ηλεκτρονικά η σελίδα του Γενικού Λογιστηρίου του κράτους στο internet ως βασικό εργαλείο και μέσο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων σε τεχνικό κυρίως επίπεδο.

Συγκροτήθηκε η ομάδα Task force

Η ολιγομελής αυτή ομάδα (task force) δημιουργήθηκε ως υπεύθυνη για τη λεπτομερή χρονική καταγραφή βήμα-βήμα των ενεργειών που θα έπρεπε να ακολουθήσουν οι εμπλεκόμενοι φορείς κατά το Σαββατοκύριακο της μετατροπής (conversion weekend) την 30-31/12/2000. Στην ομάδα αυτή θα συμμετέχουν εκπρόσωποι της Τράπεζας της Ελλάδος, της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Νοέμβριος

Κατά τον δέκατο μήνα του 2000 ανακοινώνεται από το Υπουργείο Οικονομικών του λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος (ώρα-ώρα) των ενεργειών που απαιτούνται κατά το κρίσιμο Σαββατοκύριακο της μετατροπής του χρέους.

30-31 Δεκεμβρίου

Το Σαββατοκύριακο 30-31 Δεκεμβρίου, το Υπουργείο Οικονομικών (Δ/νση Δημοσίου Χρέους και οι συναρμόδιες Διευθύνσεις), η Τράπεζα της Ελλάδος και οι Εμπορικές Τράπεζες παρέμειναν ανοικτές για τη μετατροπή του χρέους σε Ευρώ. Την όλη ευθύνη συντονισμού της διαδικασίας μετατροπής είχε η ομάδα Task force, βάσει ανακοινωθέντος χρονοδιαγράμματος, υπό την εποπτεία βέβαια του Υπουργού Οικονομικών.

Ενημέρωση, επαφές, ανταλλαγή πληροφορήσης, συνεργασία

Μέχρι το τέλος του έτους και σε τακτά χρονικά διαστήματα, πραγματοποιήθηκαν ανακοινώσεις τύπου για την εξέλιξη της όλης οργάνωσης της μετατροπής του χρέους.

Με ευθύνη της διεύθυνσης δημοσίου χρέους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους έχουν εκδοθεί μέχρι και σήμερα πληθώρα περιοδικών και ενημερωτικών φυλλαδίων με πληροφοριακό υλικό σχετικά με την μετατροπή του χρέους (ανάλυση της μεθόδου bottom-up και των σχετικών διαδικασιών, ανάλυση και επεξήγηση όρων).

Οι ηλεκτρονικές σελίδες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους στο internet ενημερώνονται ανελλιπώς σε τεχνικό επίπεδο κυρίως, όχι μόνο κατά το Σαββατοκύριακο μετατροπής για την ταυτόχρονη και σε real-time ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων καθώς και για την επίλυση των προβλημάτων σε τεχνικό επίπεδο.

6.0 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΛΕΥΣΗΣ ΕΥΡΩ

Όλοι μας μέσα τις πρώτες μέρες του 2002, και φυσικά πολύ πιο πριν, βιώσαμε ανησυχία και συνάμα αμηχανία μπροστά στην επικείμενη αλλαγή του εθνικού μας νομίσματος. Οι μέγιστες αλλαγές που εξαγγέλλονταν απ' τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών της ένωσης, φάνταζαν και εξακολουθούν να είναι μια ανακούφιση και ταυτόχρονα αγωνία για το μέλλον μας σε σχέση με όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτισμικής και τελικά προσωπικής εξέλιξης της ζωής μας ως πολιτών της χώρας και της Ευρώπης. Ποια είναι τελικά τα αποτελέσματα της αντικατάστασης του εθνικού μας νομίσματος; Είναι άραγε τόσο βαθιές οι συνέπειες αυτής της αλλαγής για μας; Σε τι θα ωφεληθούμε και σε τι όχι;

Και αν τελικά υπάρχουν αρνητικά αποτελέσματα, πως αυτά θα αντιμετωπισθούν;

Μια περιληπτική και γενικότερου περιεχομένου απάντηση στα πιο πάνω ερωτήματα μπορούμε να πάρουμε κι απ' τη συνέντευξη του **επιτρόπου Πέδρο Σολμπες** στο **ΒΗΜΑ** της **Κυριακής στις 16 Δεκεμβρίου 2001**. Πιο συγκεκριμένα σε ερώτηση του δημοσιογράφου για το ποια είναι τα κυριότερα οφέλη που προέκυψαν, τρία έτη μετά τη δημιουργία της ευρωζώνης και ένα μετά την ένταξη της Ελλάδας σ' αυτή, για τους πολίτες ο επίτροπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αρμόδιος για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις απάντησε ως εξής:

« Κατά τη διάρκεια του σύντομου βίου της από 1^{ης} Ιανουαρίου 1999, η ζώνη ευρώ έχει εξασφαλίσει τη σταθερότητα και έχει δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την επίτευξη μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και απασχόλησης στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η οικονομία της ζώνης του ευρώ κατόρθωσε να αντιμετωπίσει με επιτυχία τους εξωτερικούς κλυδωνισμούς που προκλήθηκαν από διάφορα γεγονότα. Κατά τα δύο πρώτα έτη της λειτουργίας της ζώνης του ευρώ αναπτύχθηκαν οι ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις γνώρισαν την ταχύτερη ανάπτυξη παγκοσμίως των τελευταίων δεκαετιών. Οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου επιδείνωσαν την κατάσταση. Η ζώνη του ευρώ δεν είναι αποκομμένη από την παγκόσμια οικονομία αλλά ένα πράγμα είναι σίγουρο: κάθε εθνική οικονομία της ζώνης του ευρώ θα είχε αντιμετωπίσει μεγαλύτερη οικονομική κρίση αν ήταν μόνη της παρά ως τμήμα της ζώνης του ευρώ και της Ένωσης. Η παγκόσμια αυτή οικονομική επιβράδυνση, ακόμη και αν δεν είναι αμελητέα, δεν οδήγησε ούτε αναμένεται να οδηγήσει τις οικονομίες μας σε ύφεση, όπως συνέβη στην περίπτωση των οικονομιών των Η Π Α και της Ιαπωνίας. Η ευρωζώνη εξακολουθεί να έχει τις καλύτερες μακροοικονομικές επιδόσεις στον ανεπτυγμένο κόσμο, γεγονός που θα

βοηθήσει τις χώρες της να ανακάμψουν πρώτες και σχετικά νωρίς το 2002».

Ας εξετάσουμε λοιπόν έναν-έναν αναλυτικά τους τομείς που επηρεάζονται απ' την άφιξη του ευρώ.

6.1 ΔΑΝΕΙΑ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ, ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Έως ότου η Ελλάδα εφαρμόσει το ευρώ (δηλ. 1^η Ιανουαρίου 2002) τα καταναλωτικά ή επαγγελματικά δάνεια εκφράζονταν και χορηγούνταν σε δραχμές, χωρίς να αποκλείονταν και τα δάνεια σε συνάλλαγμα. Το επιτόκιο τους ήταν το τρέχον για κάθε περίπτωση. Οι τόκοι, λοιπόν, των δανείων που είχαν προηγουμένως ληφθεί σε δραχμές, εκφράζονται σε ευρώ και βασίζονται στο συμφωνηθέν κυμαινόμενο επιτόκιο (το επιτόκιο ευρώ για τη διάρκεια της επανατιμολογήσεως).

Όσο για τα μακροπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια, υπάγονται κι αυτά όπως και η εισαγωγή του ευρώ στις κεφαλαιαγορές, στην αρχή της συνέχειας των συμβάσεων δηλαδή, ένα ομολογιακό δάνειο που μετατράπηκε σε ευρώ να διατηρεί σε ισχύ τους αρχικούς όρους και κανόνες. Επίσης τα μακροπρόθεσμα δάνεια σε νόμισμα τρίτων χωρών, εκτός "ζώνης ευρώ" ακολουθούν τους όρους που έχουν συμφωνηθεί. Η καταβολή των τόκων έχει σχέση με την ισοτιμία του ευρώ με το νόμισμα της τρίτης χώρας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εισηγηθεί να ακολουθήσουν τα κράτη-μέλη διαδικασίες που να αποκλείσουν ή να περιορίσουν σφάλματα και αντιδικίες. Έχει προτείνει να εναρμονιστούν: η μέθοδος υπολογισμού των τόκων των ομολογιακών δανείων (σύστημα <<πραγματικό / πραγματικό>>: actual / actual) ή περιοδικότητα των τοκομεριδίων με τη διατήρηση της δυνατότητας επιλογής μεταξύ ετήσιας και εξαμηνιαίας περιοδικότητας, ο τυποποιημένος ορισμός των εργασίμων ημερών και αργιών των αγορών και ο κοινός κανόνας για τις ημερομηνίες διακανονισμού.

Επίσης, σε ότι αφορά τα μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια σταθερού επιτοκίου, τα οποία λήγουν μετά το 2002 – τα οποία, σημειωτέον, είναι μια σύμβαση μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη της – είναι δεσμευτικά όσον αφορά τους όρους για το σταθερό επιτόκιο. Ήδη μετά την 1^η Ιανουαρίου 2002 επανατιμολογήθηκαν σε ευρώ. Το επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί είναι υποχρεωτικό για τον δανειολήπτη, έστω κι αν αυτά στην τραπεζική αγορά έχουν μειωθεί σημαντικά. Σ' αυτές τις περιπτώσεις οι ελληνικές τράπεζες ακολουθούν το παράδειγμα των ευρωπαϊκών. Δίνουν την ευκαιρία στους πελάτες τους, με ευνοϊκούς όρους, είτε να εξαγοράσουν το δάνειο τους με το σταθερό επιτόκιο με ένα άλλο δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου ευρώ, είτε να μετατρέψουν το δάνειό τους κατ' ευθείαν σε κυμαινόμενο επιτόκιο έναντι κάποιας επιβαρύνσεως. Ας μην ξεχνάμε ότι το ευρώ έχει επιφέρει και αναμένεται πιο έντονα όσο περνά ο καιρός, τέτοιο μεγάλο ανταγωνισμό στην τραπεζική αγορά, ώστε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με κάθε τρόπο προσπαθούν να κρατήσουν τους πελάτες τους.

Μετά την 1^η Ιανουαρίου 1999 οι τράπεζες των χωρών της Ζώνης Ευρώ εκδίδουν επιταγές (euro cheques) με αντίκρισμα σε ευρώ. Οι καταστηματαρχές, τα ξενοδοχεία, οι τράπεζες εξαργυρώνουν τις επιταγές αυτές σαν ξένο νόμισμα (ισοτιμία δραχμής / ευρώ), λαμβάνοντας την προβλεπόμενη προμήθεια. Μετά την 1^η Ιανουαρίου 2001, οπότε η Ελλάδα εντάχθηκε στη «ζώνη ευρώ», έχει καταργηθεί η συναλλαγματική προμήθεια και η πληρωμή της επιταγής γίνεται πλέον, με τη σταθερή ισοτιμία δραχμής – ευρώ.

6.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Ένα εύλογο ερώτημα, ανάμεσα στ' άλλα που δημιουργήθηκε και μόνον στο άκουσμα της έλευσης του ευρώ ήταν το τι θα γίνει με τα repos. Σύμφωνα λοιπόν με τους εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι απαραίτητος κάποιος άτυπος συντονισμός των διαδικασιών έκδοσης κρατικών τίτλων. Σχετικά με τα REPOS (συμφωνίες επαναπωλήσεως / επαναγοράς), οι φορείς της αγοράς θεωρούν ότι μια υπερβολικά επιθετική προσφυγή στα αρχικά περιθώρια ασφαλείας (initial margin / haircut) στην επίσημη αγορά των repos πρέπει να αποφευχθεί. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα υποχρεωτικός μεταβαλλόμενα περιθώρια (variation margins) στις συναλλαγές αυτές, ώστε να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των κεφαλαιαγορών.

6.3 ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Όπως είχε αποφασισθεί, κατά τη Μεταβατική περίοδο της εισαγωγής του ευρώ, από την 1^η Ιανουαρίου 1999 έως την 1^η Ιανουαρίου 2002 (για την Ελλάδα η Μεταβατική περίοδος ήταν μόνο οι 12 μήνες του 2001), οι συμβάσεις μπορούσαν να εκφράζονται είτε σε εθνικά νομίσματα είτε σε ευρώ. Γι' αυτό το διάστημα οι συμβαλλόμενοι ήταν ελεύθεροι να αποφασίσουν για το νόμισμα που θα αναφέρουν στη σύμβαση που υπογράφουν βάση της αρχής της «μη απαγορεύσεως – μη υποχρεώσεως».

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει νομισματική απαγόρευση στη χρήση του ευρώ, όταν το αποφασίζουν τα συμβαλλόμενα μέρη. Παράλληλα, όμως, εάν ένας από τους συμβαλλόμενους ήθελε η αναγραφή των ποσών στη σύμβαση να γίνει σε εθνική νομισματική μονάδα, τότε ο δεύτερος των συμβαλλομένων θα είναι υποχρεωμένος να το αποδεχθεί. Κατά τη μεταβατική περίοδο, οι υπάρχουσες συμβάσεις μεταξύ των επιχειρήσεων της «ζώνης ευρώ» που εκφράζονταν σε εθνικό νόμισμα μπορούσαν να μετατρέπονται σε ευρώ με την προϋπόθεση ότι θα συμφωνούσαν και τα δύο μέρη. Για όσες όμως συμβάσεις υπογράφονται μετά τη 1^η Ιανουαρίου 1999 (για συμβάσεις αποκλειστικά εντός της Ελλάδος από την 1^η Ιανουαρίου 2001) πρέπει να επιλέγεται το νόμισμα βάση της αρχής της «μη απαγορεύσεως – μη υποχρεώσεως», τη στιγμή που συντάσσεται η σύμβαση.

6.4 ΕΝΟΙΚΙΑ, ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Μετά το πέρας της 1^{ης} Ιανουαρίου 2002, οι συμβάσεις εκμισθώσεως έπαψαν να εκφράζονται σε εθνική νομισματική μονάδα. Κατά την περίοδο του 2001 και μόνο με τη σύμφωνη γνώμη των δυο μερών μπορούσαν οι συμβάσεις αυτές να εκφράζονται και σε ευρώ. Επίσης οι πολυετείς συμβάσεις εκμισθώσεως που είχαν συμφωνηθεί σε δραχμές και έληγαν μετά την 1^η Ιανουαρίου του 2002, προσαρμόστηκαν σε ευρώ αυτόματα μέσα σ' αυτή την ημερομηνία.

Από την άλλη, οι λογαριασμοί ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ, ως την 31^η Δεκεμβρίου 2001 εκφράζονταν σε δραχμές. Οι οργανισμοί κοινής ωφελείας, όμως, για να προετοιμάσουν ψυχολογικά τους καταναλωτές στο ευρώ ανέγραφαν ήδη πολύ πριν τα ποσά στους λογαριασμούς σε εθνικό νόμισμα και σε ευρώ.

6.5 ΕΜΠΟΡΙΟ, ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΑ

Η πράξη αγοράς αγαθών από έναν καταναλωτή δε χαρακτηρίζεται από σύμβαση, αλλά από «αμοιβαία συμφωνία». Έτσι, ούτε ο έμπορος μπορούσε από μόνος του, κατά τη διάρκεια της Μεταβατικής περιόδου, να εκφράσει τις τιμές των προϊόντων σε ευρώ, ούτε ο καταναλωτής να απαιτήσει τις τιμές σε ευρώ. Έτσι στο λιανικό εμπόριο το ευρώ εισήχθη στην πράξη την 1^η Ιανουαρίου του 2002. Βέβαια οι καταστηματαρχές έχουν υποχρεωτικά ακολουθήσει τη «διπλή αναγραφή» των τιμών από την 1^η Ιανουαρίου του 2001, δηλαδή από τότε που έγινε σταθερή η ισοτιμία δραχμής / ευρώ.

Όσον αφορά τα λογιστήρια των εταιριών, η εισαγωγή του ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου 1999 είχε δημιουργήσει μεγάλο προβληματισμό στις κοινοτικές επιχειρήσεις με διασυνοριακή δραστηριότητα, καθώς εκκρεμούσαν ορισμένες νομοθετικές ρυθμίσεις που ενδεχομένως θα έχουν επιπτώσεις στα οικονομικά τους. Τέτοια προβλήματα είναι το κόστος των τραπεζικών υπηρεσιών για τη μετατροπή του εθνικού νομίσματος σε ευρώ ή το αντίθετο, ο ΦΠΑ που θα προκύπτει για δαπάνες που σχετίζονται με την καθιέρωση του ευρώ, η φορολογική έκπτωση του επενδυτικού κόστους και του κόστους αναδιαρθρώσεως λόγω της καθιέρωσης του ευρώ, καθώς και η φορολογία των κερδών που απορρέουν από την εξάλειψη των συναλλαγματικών κινδύνων.

Όμως ακόμα μεγαλύτερος προβληματισμός δημιουργήθηκε σχετικά με το πώς τα λογιστήρια των επιχειρήσεων θα αντιμετώπιζαν ηλεκτρονικά την εισαγωγή του ευρώ, αφού η προσαρμογή των ηλεκτρονικών υπολογιστών των εταιριών στη χρήση του ευρώ έχει ιδιαίτερο κόστος και τεχνικές δυσκολίες. Τα προγράμματα πληροφορικής, οι βάσεις δεδομένων, τα λογιστήρια και η κάθε είδους χρηματοδοτική πληροφορία έπρεπε να τροποποιηθούν. Στο μεταβατικό στάδιο της εισαγωγής του ευρώ (1999-2002), οι εγγραφές στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές – τουλάχιστον αυτές που μπορεί να επηρεάζονται απ' το ευρώ- έπρεπε να εμφανίζονται σε «διπλή τιμή», εθνικό νόμισμα και ευρώ, και στη συνέχεια, μετά το 2002, μόνο σε ευρώ. Αυτό σημαίνει προσαρμογές των προγραμμάτων πληροφορικής και δαπάνες γι' αυτές τις αλλαγές. Από μια πρώτη έρευνα που έγινε σε κοινοτικό επίπεδο για τα προβλήματα που δημιουργεί η εισαγωγή του ευρώ στα λογιστικά συστήματα, διαπιστώθηκε ότι το λογισμικό των περισσότερων εταιριών δεν επαρκούσε για τη μετάβαση στο ευρώ. Ορισμένα λογισμικά π.χ., ενώ επέτρεπαν υπολογισμούς σε δυο νομίσματα, δε δέχονταν υπομονάδες για το ένα νόμισμα. Τελικά και μετά από μια

σχετικά κουραστική και κάποιου κόστους διαδικασία τα προγράμματα προσαρμόστηκαν στο νέο νόμισμα χωρίς να παρατηρηθούν προβλήματα στη λειτουργία τους.

6.6 ΜΙΣΘΟΙ, ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Ένα ουσιαστικό και φλέγον ερώτημα ήταν και το τι θα γίνει με τις συντάξεις που λαμβάνει ένας Έλληνας από το ασφαλιστικό ταμείο εντός της «Ζώνης Ευρώ». Η απάντηση ήρθε με τροποποίηση της σχετικής κοινοτικής οδηγίας. Η τροποποίηση αφορά στις πρακτικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται για τη μετατροπή σε εθνικό νόμισμα ποσών εκφρασμένων σε άλλο εθνικό νόμισμα. Για τις μετατροπές μεταξύ των νομισμάτων ενός συμμετέχοντος στη ζώνη ευρώ κράτους και ενός «εκτός», το ευρώ είναι το κεντρικό νόμισμα από την 1^η Ιανουαρίου 1999. Για τις μετατροπές μεταξύ νομισμάτων χωρών που είναι εκτός «Ζώνης Ευρώ», θα εξακολουθήσει το ισχύον σύστημα.

Μια επιπλέον αγωνία που δημιουργήθηκε ήταν και η σχετική με τις συλλογικές συμβάσεις των εργαζομένων. Πιο συγκεκριμένα αν και τότε οι συμβάσεις αυτές θα εκφράζονταν σε ευρώ. Όπως είδαμε, οι συλλογικές συμβάσεις του 2002 υπεγράφησαν σε ευρώ. Στις περιπτώσεις όπου υπήρχαν πολυετείς συλλογικές συμβάσεις που έληγαν μετά τη 1^η Ιανουαρίου 2002, αυτές επανεκτιμήθηκαν σε ευρώ εκείνη την ημερομηνία. Κάτι που επίσης απασχόλησε την κοινή γνώμη κατά την πορεία μας στο ευρώ και θα λέγαμε πως εξακολουθεί να την αφορά είναι και το αν με την καθ' ολοκληρίαν έλευση του ευρώ ένας εργαζόμενος στην Ελλάδα θα λαμβάνει την ίδια αμοιβή σε ευρώ με το συνάδελφο του π.χ. στη Γερμανία που κάνει ακριβώς την ίδια εργασία. Η απορία αυτή, εν

μέρει, απαντήθηκε αφού οι αμοιβές μέσα στην Κοινότητα συνεχίζουν να έχουν τις ανισότητες τους. Οι μισθοί σε ευρώ εξακολουθούν να συνδέονται με το βιοτικό επίπεδο των χωρών, όμως υπολογίζουμε πως κάποια στιγμή η σύγκλιση θα περάσει από το λογιστικό επίπεδο και ξεκάθαρα πλέον στην καθημερινότητα των ευρωπαϊκών πολιτών.

6.7 ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

Οι καταναλωτές αγωνιούσαν, πριν την οριστική έλευση του ευρώ, και για έναν ακόμα λόγο. Για το κατά πόσον δηλαδή η μετατροπή των εθνικών νομισμάτων σε ευρώ θα σημάνει και αλλαγές για τους όρους των ασφαλιστήριων συμβολαίων τους, κυρίως στον κλάδο ζωής, αλλά και στους γενικούς κλάδους (πυρός, αυτοκινήτων κ.λ.π.).

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι, με βάση την υφισταμένη νομοθεσία για το κοινό νόμισμα, η καθιέρωση του ευρώ δεν μετέβαλλε τους όρους των ασφαλιστήριων συμβολαίων και κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν μπορεί να τους τροποποιήσει ή να τους καταγγείλει με αφορμή τη νομισματική μετατροπή. Επιπλέον, η μετατροπή της δραχμής σε ευρώ σε καμιά περίπτωση δεν επιβαρύνει τους ασφαλισμένους, η εν λόγω πράξη δε έγινε με βάση την «κλειδωμένη» ισοτιμία δραχμής και ευρώ. Ακόμη, οι δραχμές που αναγράφονταν στα ασφαλιστήρια συμβόλαια μέχρι την 31/12/2001 θεωρούνταν εκπεφρασμένες σε ευρώ από την 01/01/2001.

Με βάση λοιπόν τα προαναφερόμενα οι πάσης φύσεως ασφαλισμένοι δεν είχαν λόγο να ακυρώσουν τα συμβόλαια τους και αντιθέτως θα έβγαιναν ζημιωμένοι από μια τέτοια ενέργεια. Ωστόσο, ορισμένοι καταναλωτές μπορούσαν

ήδη να αποφασίσουν να αποκτήσουν και ένα δεύτερο συμβόλαιο, εκπεφρασμένο εξ αρχής σε ευρώ και με νέους όρους, διατηρώντας παράλληλα και το παλιό. Αυτό μπορεί να συμβεί κυρίως στον κλάδο της ζωής αλλά ακόμα και στους κλάδους πυρός, κλοπής, μεταφορών, εφόσον αθροιστικά το νέο και το παλιό συμβόλαιο δεν υπερβαίνουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Όσο για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις (κλάδος ζωής, unit linked κ.λ.π.) πρέπει να αναφερθούν τα εξής. Η εισαγωγή του ευρώ δεν επηρεάζει τους προαναφερόμενους τύπους συμβολαίων, διότι αυτά εξαρτώνται από την απόδοση των επενδύσεων που προβλέπουν. Ωστόσο, πριν από την 1/1/2001 και την εισαγωγή του λογιστικού ευρώ, οι ασφαλιστικές εταιρίες μπορούσαν να εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια μόνο με ρήτρα ευρώ, ενώ βεβαίως από την 1/1/2002 η έκδοση σε ευρώ είναι υποχρεωτική. Σε ότι αφορά τα εγγυημένα τεχνικά επιτόκια των ασφαλιστηρίων στον κλάδο ζωής, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, όλες οι νομικές πράξεις με σταθερό ονομαστικό επιτόκιο –επομένως και τα σχετικά ασφαλιστήρια- δεν επηρεάζονται απ' την εισαγωγή του ευρώ, εκτός αν υπάρχει διαφορετική συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Τέλος, επειδή πολλοί ασφαλισμένοι ρωτούσαν αν θα επηρεαστεί η φορολογική ρύθμιση των ασφαλειών ζωής, πρέπει να διευκρινιστεί ότι ούτε αυτό το θέμα έχει κάποια σχέση με την εισαγωγή του ευρώ, αλλά εξαρτάται από την εκάστοτε ακολουθούμενη φορολογική πολιτική των κρατών-μελών.

6.8 ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΤΙΜΩΝ

Με την έμπρακτη εισαγωγή του ευρώ διευκολύνεται η σύγκριση των τιμών στις οποίες πωλείται το ίδιο προϊόν σε όλη την ενιαία αγορά και κατά συνέπεια αναμένεται να επέλθει σημαντική σύγκλιση τιμών. Σύμφωνα με στοιχεία του 2000, η μέγιστη απόκλιση των τιμών για το ίδιο προϊόν, δηλαδή η διαφορά ανάμεσα στην ψηλότερη και τη χαμηλότερη τιμή στην οποία πωλείται το ίδιο προϊόν στην ενιαία αγορά, κυμαίνεται κατά μέσον όρο στο 16%. Σημειωτέον ότι η αντίστοιχη απόκλιση στην επικράτεια των ΗΠΑ είναι 11%.

6.9 Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΧΡΕΩΣΕΙΣ

Με τις διατάξεις της Σύστασης για τις τραπεζικές χρεώσεις προτείνεται η επιβολή στις τράπεζες, τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος και τα ταχυδρομεία δύο υποχρεώσεων:

-υιοθέτηση ενός κώδικα καλής πρακτικής για τη μετατροπή χωρίς χρέωση και

-τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών διαφάνειας ως προς την πραγματοποίηση των μετατροπών.

(α) Κατ' αρχάς, όλες οι τράπεζες που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα καλούνται να υιοθετήσουν έναν κώδικα καλής πρακτικής, ο οποίος αφορά αφ' ενός μεν τις κατηγορίες συναλλαγών, για τις οποίες η Επιτροπή έκρινε ότι οι τράπεζες δεν έχουν δικαίωμα να επιβάλλουν χρέωση αφετέρου δε στις κατηγορίες συναλλαγών τις οποίες οι ίδιες τράπεζες θα κρίνουν ότι δεν πρέπει να χρεώνουν προμήθειες (στη σύσταση υπάρχει ενδεικτική απαρίθμηση τέτοιων συναλλαγών). Στην πρώτη κατηγορία εμπίπτουν τα ακόλουθα:

(i) Κατά τη διάρκεια ολοκλήρωσης της μεταβατικής περιόδου (1999 ως το τέλος Δεκεμβρίου 2001), η

μετατροπή από το ευρώ στις εθνικές νομισματικές μονάδες των συμμετεχόντων κρατών-μελών και αντίστροφα των πληρωμών αναφορικά με το σκέλος της πίστωσης του λογαριασμού ενός δικαιούχου.

(ii) Κατά το τέλος της μεταβατικής περιόδου, η μετατροπή σε ευρώ των τραπεζικών λογαριασμών που είναι εκπεφρασμένοι στις εθνικές νομισματικές μονάδες των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση.

(iii) Οι τράπεζες οφείλουν επίσης να χρεώνουν την ίδια προμήθεια για πανομοιότυπες υπηρεσίες που έχουν συνολοκληρωθεί είτε στις εθνικές νομισματικές μονάδες είτε σε ευρώ.

Η Επιτροπή κάλεσε τις τράπεζες να προχωρήσουν σε υιοθέτηση και θέση σε εφαρμογή του κώδικα καλής πρακτικής, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, το αργότερο μέχρι τον Ιανουάριο του 1999, προβαίνοντας σε δημοσιοποίηση του με κάθε πρόσφορο μέσο. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οι τράπεζες όφειλαν μέχρι την προαναφερθείσα ημερομηνία να ενημερώσουν την πελατεία τους αν και σε ποια έκταση υπόκεινται στις διατάξεις του κώδικα καλής πρακτικής για τις μετατροπές.

(β) Με την επιβολή της υποχρέωσης για διαφάνεια των πραγματοποιούμενων μετατροπών, οι τράπεζες οφείλουν:

(i) Να προσδιορίζουν με εμφανή τρόπο την τιμή μετατροπής με την οποία έγινε η μετατροπή του χρηματικού ποσού.

(ii) Να εντοπίζουν χωριστά απ' την τιμή μετατροπής τις τυχόν χρεώσεις τις οποίες εισπράττουν για τη μετατροπή.

(iii) Να παρέχουν στην πελατεία τους, τόσο πριν από τη συναλλαγή όσο και μετά την ολοκλήρωσή της, ευκρινή και διαφανή πληροφόρηση αναφορικά με το περιεχόμενο των

χρεώσεων (όπου αυτές επιτρέπονται και σε όσες συναλλαγές οι τράπεζες αποφάσισαν να τις επιβάλουν).

Υπενθυμίζεται ότι οι τιμές μετατροπής των εθνικών νομισματικών μονάδων σε ευρώ είναι δεδομένες από την 1^η Ιανουαρίου 1999 (ή από την ημερομηνία κατά την οποία ένα κράτος-μέλος με παρέκκλιση, όπως η Ελλάδα, εισήλθε επιγενόμενα στη ζώνη του ευρώ) και πρέπει να εμφανίζονται υποχρεωτικά, σύμφωνα με ρητή διάταξη του προαναφερθέντος κανονισμού 1103/1997 του Συμβουλίου, με έξι χαρακτηριστικά στοιχεία (π.χ. τρεις ακέραιους και τρεις δεκαδικούς αριθμούς) σε όλες ανεξαιρέτως τις συναλλαγές.

(γ) Τέλος η Επιτροπή καλεί τα κράτη-μέλη να λάβουν ειδική μέριμνα ώστε, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου απόσυρσης των τραπεζογραμματίων και κερμάτων που είναι εκτεφρασμένα στις εθνικές νομισματικές μονάδες και της διοχέτευσης στην αγορά των αντιστοίχων σε ευρώ, να διευκολυνθεί η μετατροπή τραπεζογραμματίων και κερμάτων από όσα άτομα δεν έχουν τραπεζικούς λογαριασμούς.

6.10 ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Όπως οι μισθοί και οι τιμές των αγαθών, έτσι και οι φόροι έχουν την αξία που απλώς εκφράζεται σε ένα νέο νόμισμα. Δεν αποκλείεται, άλλωστε, η καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος να οδηγήσει σταδιακά σε μείωση των φορολογικών συντελεστών εφ' όσον θα διευκολύνει τη μεταφορά κεφαλαίων και επενδύσεων στις χώρες με χαμηλότερους συντελεστές. Ειδικότερα οι εργαζόμενοι σε πολυεθνικές θα έχουν την ευχέρεια, ενώ εργάζονται σε μια χώρα, να δηλώνονται ως αποσπασμένοι σε μίαν άλλη με χαμηλότερους συντελεστές.

6.11 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Με τον κανονισμό 1466/97 του Συμβουλίου καθιερώθηκε η (περαιτέρω των προβλεπόμενων στη συνθήκη) ενίσχυση της διαδικασίας πολυμερούς εποπτείας των κρατών-μελών μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ. Η διαδικασία διαφοροποιείται μάλιστα μεταξύ κρατών-μελών με και χωρίς παρέκκλιση.

(α) Τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση συνεχίζουν να υποβάλλουν «προγράμματα σύγκλισης». Το περιεχόμενο των προγραμμάτων σύγκλισης προσδιορίζεται στο άρθρο 7 (παρ. 2) του Κανονισμού και είναι το ακόλουθο:

-Ένας μεσοπρόθεσμος στόχος όσον αφορά τη σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική κατάσταση και την πορεία προσαρμογής προς το στόχο αυτό όσον αφορά το δημόσιο πλεόνασμα/ έλλειμμα και την αναμενόμενη πορεία του λόγω δημοσίου χρέους/ ΑΕΠ, οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι της νομισματικής πολιτικής, καθώς και η σχέση των εν λόγω στόχων με τη σταθερότητα των τιμών και των συναλλαγματικών ισοτιμιών,

-Οι κυριότερες παραδοχές για τις αναμενόμενες οικονομικές εξελίξεις και οι σημαντικότερες οικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με την υλοποίηση του προγράμματος σύγκλισης, όπως είναι οι δαπάνες δημοσίων επενδύσεων, η αύξησης του ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους, η απασχόληση και ο πληθωρισμός, η περιγραφή των δημοσιονομικών και άλλων μέτρων

οικονομικής πολιτικής που λαμβάνονται ή και προτείνονται για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και στην περίπτωση των κύριων δημοσιονομικών μέτρων, εκτίμηση των ποσοτικών τους επιπτώσεων στον προϋπολογισμό, η ανάλυση του κατά πόσον τυχόν μεταβολές των κύριων οικονομικών παραδοχών θα επηρέαζαν την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών και το χρέος.

6.12 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΙΘΑΡΧΕΙΑ

Οι διατάξεις του κανονισμού 1467/97 του Συμβουλίου αφορούν κατά βάση σε τρεις θεματικές ενότητες:

(α) Κατ' αρχάς, για την επιτάχυνση της διαδικασίας που καθιερώνεται με το άρθρο 104 Γ της Συνθήκης, τίθενται συγκεκριμένες προθεσμίες μέσα στις οποίες οφείλει να ενεργεί το Συμβούλιο όταν λαμβάνει μέτρα έναντι κράτους-μέλους που ευρίσκεται σε δημοσιονομική κατάσταση με υπερβολικό έλλειμμα. Σε περίπτωση μάλιστα «εσκεμμένου υπερβολικού ελλείμματος» το Συμβούλιο δικαιούται να εφαρμόσει εσπευσμένη διαδικασία.

(β) Τίθενται, επίσης, συγκεκριμένα ποσοτικά κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους των κυρώσεων που δικαιούται να επιβάλει το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 104 Γ (παρ. 11) της Συνθήκης. Ειδικότερα προβλέπεται ότι κατά κανόνα το Συμβούλιο απαιτεί άτοκη κατάθεση, ενώ δικαιούται να λάβει απόφαση για συμπλήρωση αυτής της κατάθεσης με την επιβολή προστίμων ως εξής:

-Αν το υπερβολικό έλλειμμα οφείλεται στη μη συμμόρφωση προς το κριτήριο σχετικά με το λόγο του δημοσιονομικού ελλείμματος προς το ΑΕΠ, το ποσό της πρώτης κατάθεσης περιλαμβάνει σταθερή συνιστώσα ίση με το 0,2% του ΑΕΠ και μεταβλητή συνιστώσα ίση με το ένα δέκατο της διαφοράς μεταξύ του εκπεφρασμένου σε ποσοστό του ΑΕΠ ελλείμματος του προηγούμενου έτους και τιμής αναφοράς του 3% του ΑΕΠ.

-Αν αποφασιστεί να απαιτηθεί συμπληρωματική κατάθεση, η κατάθεση αυτή ισούται με το ένα δέκατο της διαφοράς μεταξύ του εκπεφρασμένου σε ποσοστό του ΑΕΠ

ελλείμματος του προηγούμενου έτους και της τιμής αναφοράς του 3% του ΑΕΠ.

-Καμιά απ' τις εν λόγω καταθέσεις δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 0,5% του ΑΕΠ.

(γ)Τέλος, καθορίζονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για άρση των επιβληθέντων προστίμων.

6.13 ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Με την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ καθορίστηκαν οι αμετάκλητα σταθερές ισοτιμίες των νομισμάτων των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση προς το ευρώ. Έκτοτε (και μέχρι την οριστική απομάκρυνση των εθνικών νομισματικών μονάδων, το πρώτο εξάμηνο του 2002), για τη μετατροπή χρηματικών ποσών από τις εθνικές νομισματικές μονάδες των εν λόγω κρατών σε ευρώ ή την εθνική νομισματική μονάδα ενός άλλου κράτους-μέλους χωρίς παρέκκλιση, καθώς και για τη στρογγυλοποίηση των ποσών που προκύπτουν από τη μετατροπή καθιερώθηκαν οι ακόλουθοι επτά κανόνες:

1^{ος} κανόνας: Οι τιμές μετατροπής καθιερώνονται ως ένα ευρώ εκπεφρασμένο κατ' αντιστοιχία με κάθε εθνική νομισματική μονάδα των κρατών-μελών χωρίς παρέκκλιση και όχι αντίστροφα.

2^{ος} κανόνας: Οι τιμές μετατροπής έχουν έξι «χαρακτηριστικά ψηφία» που λαμβάνονται υπόψη σε κάθε μετατροπή. Ως χαρακτηριστικά ψηφία νοούνται τόσο οι ακέραιοι αριθμοί όσο και τα δεκαδικά ψηφία. Κατ' εξαίρεση, αν στη τιμή μετατροπής υπάρχουν μόνο δεκαδικά ψηφία (όπως π.χ., στην περίπτωση της λίρας Ιρλανδίας) στα έξι χαρακτηριστικά στοιχεία λαμβάνονται υπ' όψη και τα έξι δεκαδικά ψηφία.

3^{ος} κανόνας: Οι τιμές μετατροπής δεν επιτρέπεται να στρογγυλοποιούνται, ενώ κατά τη μετατροπή δεν επιτρέπεται να παραλείπονται δεκαδικά ψηφία.

5^{ος} κανόνας:για τη μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μια εθνική νομισματική μονάδα σε μια άλλη ακολουθείται πάντοτε η εξής διαδικασία:

-Κατ' αρχάς το οφειλόμενο χρηματικό ποσό μετατρέπεται σε ενδιάμεσο ποσό εκπεφρασμένο σε ευρώ, σύμφωνα με την τιμή μετατροπής.

-Στη συνέχεια το ενδιάμεσο ποσό μετατρέπεται στην άλλη εθνική νομισματική μονάδα με την αντίστοιχη τιμή μετατροπής.

6^{ος} κανόνας:Τα ενδιάμεσα ποσά που προκύπτουν κατά τη μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μια εθνική νομισματική μονάδα σε μια άλλη επιτρέπεται(σύμφωνα με τον 5^ο κανόνα) να στρογγυλοποιούνται σε όχι λιγότερα από τρία δεκαδικά ψηφία.

7^{ος} κανόνας:Για την καταβολή ή τον καταλογισμό χρηματικών ποσών μετά τη μετατροπή τους σε ευρώ επιτρέπεται η στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο λεπτό του ευρώ.

6.14 ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ-ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Για όσους ασχολούνται με τις εκδόσεις συλλεκτικών νομισμάτων και διερωτώνται τι θα συμβεί τώρα που όλα τα εθνικά νομίσματα αντικατασταθούν από το ευρώ, ας μην ανησυχούν. Οι υπουργοί Οικονομίας των χωρών της Ζώνης ευρώ έχουν προνοήσει για τη συνέχιση των παραδόσεων έκδοσης συλλεκτικών νομισμάτων, με το σκεπτικό ότι δίνουν έκφραση σε πολιτιστικές και τοπικές αξίες και παραδόσεις. Προκειμένου, όμως, να συνεχιστούν ομαλά αυτές οι παραδόσεις, τα κράτη-μέλη συμφώνησαν σε ορισμένους κοινούς κανόνες. Βάσει αυτών, τα συλλεκτικά κέρματα θα αποτελούν νόμιμο χρήμα μόνο στη χώρα που τα εκδίδει, ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να θεσπίσουν προσωρινές ρυθμίσεις μέσω των οποίων οι κάτοχοι συλλεκτικών κερμάτων ευρώ που εκδίδονται στα άλλα κράτη-μέλη της Ζώνης ευρώ θα μπορούν να λαμβάνουν την ονομαστική αξία των κερμάτων αυτών.

Για να εξασφαλιστεί, όμως, η εύκολη αναγνώρισή τους από τα κοινά κέρματα ευρώ που προορίζονται για την απλή κυκλοφορία, τα συλλεκτικά νομίσματα πρέπει να διαφέρουν στην ονομαστική αξία, στις παραστάσεις και ορισμένα άλλα φυσικά χαρακτηριστικά. Η δε ταυτότητα του εκδίδοντος κράτους-μέλους πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμη. Ακόμη, για να αποφευχθεί η δημιουργία σύγχυσης στους πολίτες, τα κράτη- μέλη δεν έπρεπε να εκδίδουν πριν από το τέλος του 2001 συλλεκτικά νομίσματα σε ευρώ και σε εθνική νομισματική μονάδα.

Επίσης, για το ίδιο διάστημα δεν επιτρέπεται η χρήση για εμπορικούς σκοπούς των λέξεων «ευρώ», «ευρωλεπτά», κ.λ.π. σε συλλεκτικά νομίσματα, μετάλλια και άλλου είδους κέρματα. Τέλος σε ότι αφορά την έκδοση αναμνηστικών νομισμάτων που προορίζονται για

κυκλοφορία, τα κράτη-μέλη συμφώνησαν σε ένα μορατόριουμ κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών κυκλοφορίας των χαρτονομισμάτων και κερμάτων σε ευρώ.

6.15 ΕΜΠΟΡΙΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ, Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Ο τομέας του λιανικού εμπορίου αποτέλεσε το βασικό πυλώνα εμπιστοσύνης των καταναλωτών στο ευρώ. Ο τομέας αυτός δεν αποτελεί μόνο το χώρο που δαπανώνται τα ευρώ, αλλά είναι κι ο τόπος όπου οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται την αγοραστική τους αξία, ενώ ήρθαν αντιμέτωποι με ένα νέο σύνολο τιμών αναφοράς που έχουν ελάχιστη σχέση με τις τιμές που γνώριζαν ως τώρα. Από εκπροσώπους του εμπορικού κόσμου εκφράσθηκε ο φόβος ότι η όποια δυσκολία εξοικείωσης των πελατών με το νέο νόμισμα θα είχε άμεσο αντίκτυπο στο ύψος των πωλήσεων, γεγονός το οποίο παρατηρήθηκε τις πρώτες μέρες του 2002 χωρίς βέβαια το φαινόμενο να παρουσιάσει συνέχεια, τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή που μιλάμε.

Η επιτυχία του εμπορίου να αντεπεξέλθει και στον παιδευτικό του ρόλο κρίνει σε μεγάλο ποσοστό την ομαλότερη εξοικείωση του καταναλωτή με το νέο νόμισμα. Εκτιμάται ότι οι έμποροι που διαχειρίστηκαν κατά τον καλύτερο τρόπο αυτή τη διαδικασία απήλαυσαν και το υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης από πλευράς των καταναλωτών, με συνέπεια την αύξηση του μεριδίου τους στην αγορά. «Χρειάζεται να υπάρξει ένα επιτυχημένο σχέδιο μετάβασης τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις εμπορικές επιχειρήσεις», παρατηρούσε ο κ. Παναγής Καρέλλας, πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών, κατά το 2001.

Πραγματικά, το σχέδιο μετάβασης περιελάμβανε χρονοδιάγραμμα για τις απαραίτητες ενέργειες της εμπορικής επιχείρησης αλλά και του κόστους αυτών, ενώ η καθημερινή επαφή του εμπόρου με τους πελάτες

δημιουργούσε και στον ίδιο την υποχρέωση όχι μόνο να είναι έτοιμος και ενημερωμένος ο ίδιος αλλά να ενημερώνει και τους καταναλωτές. Σύμφωνα με έρευνα που έγινε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, το κόστος μετάβασης κατά το 6μηνο της διπλής αναγραφής των τιμών κινήθηκε στο 2,5% του τζίρου των επιχειρήσεων. Ένα κόστος που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: προσαρμογή του εξοπλισμού, κομπιούτερ, ταμειακές μηχανές, εκπαίδευση του προσωπικού κ.α.

6.16 ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΥΡΩ – ΟΙ ΚΑΤΑΘΕΤΕΣ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Η σύγκλιση των ελληνικών επιτοκίων με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά συντελέστηκε κατά κύριο λόγο στο σκέλος των καταθέσεων, ενώ στο σκέλος των χορηγήσεων η εναρμόνιση περιορίστηκε κυρίως στα επιτόκια στεγαστικών δανείων. Αντίθετα, τα επιτόκια των καταναλωτικών δανείων όπως επίσης και τα επιτόκια χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις, εξακολουθούν να εμφανίζουν απόκλιση από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, ενώ ακόμη μεγαλύτερο είναι το *ecart*, δηλαδή η διαφορά μεταξύ επιτοκίων καταθέσεων και των επιτοκίων χορηγήσεων που παρατηρούνται στην ελληνική αγορά.

Η εξέλιξη αυτή, που φαίνεται να βρίσκεται σε ευθεία αντίφαση με την έμφαση που αποδίδεται από την πλευρά των τραπεζών στην λιανική τραπεζική (*retail banking*), ερμηνεύεται από την πλευρά των τραπεζών ως αντιστάθμισμα στο υψηλό ρίσκο που συνεπάγεται η αθρόα σχεδόν χορήγηση καταναλωτικών δανείων, στην προσπάθεια που καταβάλλεται για την προσέλκυση νέων πελατών. Η διατήρηση των επιτοκίων χορηγήσεων σε υψηλότερα σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες επίπεδα, δεν εκφράζει τίποτε άλλο παρά την αδυναμία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος να αναπτυχθεί στη βάση μιας πιο υγιούς και ανταγωνιστικής πολιτικής επιτοκίων. Έτσι, παρά το γεγονός ότι ο τομέας της καταναλωτικής πίστης αποτελεί τον πιο αναπτυσσόμενο και προσοδοφόρο τομέα δανείων, χαρακτηρίζεται εντούτοις από την διατήρηση των επιτοκίων σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, λόγω κυρίως του υψηλού ρίσκου που συνεπάγεται για τις τράπεζες και της αδυναμίας του τραπεζικού συστήματος να τιμολογήσει με

ανταγωνιστικότερα κριτήρια την επέκταση της καταναλωτικής πίστης. Η διατήρηση από την πλευρά της Τράπεζας της Ελλάδας του ανώτατου ορίου χορηγήσεων στα 8 εκατ. δρχ. αποτελεί ένα ακόμα επιχείρημα για την διατήρηση των επιτοκίων αυτής της κατηγορίας σε υψηλά επίπεδα και στο πλαίσιο αυτό προβάλλεται και το αίτημα της οριστικής κατάργησης και του τελευταίου περιορισμού στις χορηγήσεις. Η οριστική ωστόσο απελευθέρωση των χορηγήσεων στην καταναλωτική πίστη συνδέεται με φάση ωρίμανσης του συγκεκριμένου τομέα, διαδικασία που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη για τη χώρα μας και απομένει αρκετός δρόμος για ολοκληρωθεί αφού, όπως αποκαλύπτουν τα στοιχεία, ο δανεισμός στη χώρα μας μόλις και φθάνει το 25% του ΑΕΠ, έναντι κοινοτικού μέσου όρου, που ξεπερνά το 70%.

Όπως προκύπτει από τον σχετικό πίνακα, παρά το γεγονός ότι η σύγκλιση των επιτοκίων ολοκληρώθηκε στο σκέλος των χορηγήσεων και το μέσο επίπεδο των αποδόσεων ταμειευτηρίου κυμαίνεται πλέον στο 2,75%, η ψαλίδα των επιτοκίων με τα καταναλωτικά και προσωπικά δάνεια φθάνει το 8% έως 9% ενώ στα επίπεδα του 13% φθάνει η αντίστοιχη διαφορά με τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών. Συγκρινόμενη με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά επίπεδα, η διαφορά αυτή φθάνει το 7% στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών και ξεπερνά το 4% για τα προσωπικά και καταναλωτικά δάνεια.

Αντίθετα, η απόκλιση περιορίζεται κατά πολύ στην περίπτωση στεγαστικών δανείων που φαίνεται ότι έχουν ολοκληρώσει την πλήρη σύγκλιση με τα ευρωπαϊκά επιτόκια, ενώ στη περίπτωση των δανείων προς τις επιχειρήσεις, οι διαφορές παρ' ότι μικρότερες δεν είναι αμελητέες, ιδιαίτερα στην παρούσα συγκυρία, όπου άλλες πηγές φθηνού δανεισμού, όπως το χρηματιστήριο, έχουν περιορίσει τις δυνατότητες για τη χορήγηση φθηνού χρήματος.

Για να ερμηνεύσουμε τη μονομερή σύγκλιση των επιτοκίων στο σκέλος της στεγαστικής πίστης, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τη δήλωση κορυφαίου τραπεζικού στελέχους της ελληνικής αγοράς, που περιγράφοντας το πεδίο ανταγωνισμού για τις ελληνικές τράπεζες όπως αυτό διαμορφώνεται με την εισαγωγή του ευρώ, τόνισε χαρακτηριστικά ότι ο καλύτερος πελάτης των τραπεζών είναι ο δανειολήπτης στεγαστικών δανείων. Η διαπίστωση αυτή δεν συνδέεται μόνο με το χαμηλό ρίσκο που συνεπάγεται για τις τράπεζες η συγκεκριμένη κατηγορία δανείων, αλλά και με το γεγονός ότι οι πελάτες των στεγαστικών δανείων αξιοποιούνται ως το όχημα για την προώθηση μιας σειράς τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η τάση αυτή δεν αντιπροσωπεύει τίποτε άλλο πατά τις δυνατότητες ανάπτυξης που παρέχει για τις τράπεζες η πολιτική του cross selling, έννοια που συνοψίζει τη νέα μέθοδο προώθησης των πωλήσεων τραπεζικών προϊόντων. Η φιλοσοφία της υπαγορεύεται από την πώληση πολλαπλών προϊόντων που εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες. Οι παραδοσιακοί τομείς δραστηριότητας των τραπεζών εξασφαλίζουν στην περίπτωση αυτή ένα αξιόπιστο τμήμα πελατολογίου για την προώθηση νέων προϊόντων. Ενδείξεις αυτής της τάσης ήδη έχουν διαφανεί μέσα από παραδείγματα όπως η δωρεάν ασφάλιση σπιτιού στους πελάτες στεγαστικών δανείων.

Αντίθετα στο σκέλος των καταθέσεων επειδή οι αποδόσεις ταμειυτηρίου κινούνται κατά μέσο όρο στο 2,5%, μόλις και εγγυώνται τη διασφάλιση του κεφαλαίου. Εναλλακτική μορφή τοποθέτησης αποτελούν οι προθεσμιακές καταθέσεις που με την προϋπόθεση της δέσμευσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εγγυώνται

αποδόσεις στα επίπεδα του 4% - 5% περίπου. Στόχος της αγοράς δεν είναι παρά η ενεργοποίηση μέρους από τον

τεράστιο όγκο των καταθέσεων προς νέες μορφές επένδυσης.

Το μήνυμα που δίνεται πλέον αποσκοπεί στην αφύπνιση των καταθετών, που θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουν την αποταμιευτική τους συμπεριφορά και να μετατραπούν σε εν δυνάμει επενδυτές. Ο εξανεμισμός των αποδόσεων ταμιευτηρίου αναμένεται να δώσει ώθηση σε αυτή τη διαδικασία στρέφοντας τμήμα των μέχρι σήμερα παραδοσιακών καταθετών σε νέες μορφές αποταμίευσης που συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά χαμηλού ρίσκου για το αρχικό κεφάλαιο, αλλά και εξάρτηση των αποδόσεων απ' τις εξελίξεις στις διεθνείς χρηματαγορές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ήδη πριν τον ερχομό του ευρώ οι συζητήσεις σχετικά με το πώς θα διαμορφωθεί η νέα οικονομική κατάσταση στην Ευρώπη αλλά και στη χώρα μας, ήταν ήδη έντονες. Ακόμα και σήμερα όμως, που η καθημερινότητά μας κινείται μαζί με το ευρώ επικρατούν αντικρουόμενες απόψεις στην αγορά σχετικά με την εξέλιξη των τιμών πώλησης των διαφόρων προϊόντων και κυρίως όσων διανέμονται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Εμείς στη μελέτη μας πάνω στο ευρώ, εξετάσαμε τις νέες έννοιες που δημιουργήθηκαν παράλληλα με την έλευση του νομίσματος, είδαμε την ιστορία της δραχμής μέσα στην πάροδο των χρόνων και ταυτόχρονα την πορεία της ευρωπαϊκής ένωσης, προσπαθήσαμε να εξακριβώσουμε τα αίτια που οδήγησαν την Ευρώπη σε κοινό νόμισμα και παρακολουθήσαμε το χρονοδιάγραμμα που ακολουθήθηκε ως ότου φθάσουμε στην εποχή ευρώ καθώς και τις συνέπειες σε όλους τους τομείς της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας.

Μέσα απ' την έρευνά μας, λοιπόν, προκύπτουν και κάποια συμπεράσματα τα οποία και παραθέτουμε στη συνέχεια :

- Η πολιτική ενοποίησης, σε επίπεδο Ε.Ε., των τιμών χονδρικής πώλησης, στην οποία προχωρούν οι πολυεθνικές παραγωγικές εταιρίες, προκάλεσαν σημαντικές αυξομειώσεις στις τιμές των προϊόντων

- Ειδικότερα στη χώρα μας, λόγω χαμηλής βάσης εκκίνησης των τιμών προκλήθηκαν σημαντικές ανατιμήσεις οι οποίες μεταφέρθηκαν στη λιανική τιμή και στην τσέπη του καταναλωτή, δίχως αντίστοιχη αύξηση στο εισόδημά του.
- Απ' την άλλη όμως, ναι μεν υπάρχουν ανακατατάξεις στις τιμές χονδρικής, αλλά μεταξύ αυτών και μειώσεις τις οποίες ευνοεί η έλλειψη ανταγωνισμού στην Ελλάδα
- Η Ευρώπη πλέον με την έλευση του ευρώ γίνεται μια παγκόσμια οικονομική δύναμη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ισχύς του ευρώ έναντι του δολαρίου η οποία ήδη απ' τις 6/11/2000, όταν δηλαδή η ισοτιμία του ευρώ ήταν 0,8 έναντι του δολαρίου, οι χώρες του ΟΡΕC(Παγκόσμιος Οργανισμός Πετρελαίου) αρχίζουν να πουλούν πετρέλαιο μόνο έναντι ευρώ
- Είναι τελικά η πορεία μας με το ευρώ αυτή που επιστεγάζει τις συμφωνίες για κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, διασφαλίζοντας την ειρήνη , την ευημερία, την εξάπλωση των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων των λαών ή απλά είναι ένας άξονας για την διευκόλυνση των οικονομικά ισχυρών (βλ. παγκοσμιοποίηση), παραβλέποντας τις ανάγκες των καταναλωτών και των πολιτών της Ευρώπης για καλύτερη διαβίωση;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1) Πώς θ' αναγνωρίζουμε τα νομίσματα των άλλων χωρών.
- 2) Χαρακτηριστικά ασφαλείας ελληνικών τραπεζογραμματίων και κερμάτων.

Πώς θα αναγνωρίζουμε τα ευρώ

Η σειρά των ελληνικών κερμάτων ευρώ θα εμπλουτιστεί με τα αντίστοιχα κέρματα των υπολοίπων χωρών της ζώνης του ευρώ, καθώς τουρίστες από τις χώρες της ευρωζώνης θα πληρώνουν στη χώρα μας με τα δικά τους νομίσματα και αντί-

ΚΟΙΝΗ ΟΨΗ

ΑΥΣΤΡΙΑΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Η Αυστρία επέλεξε σειρά κερμάτων με θέμα τα άνθη, την αρχιτεκτονική και τα διάσημα ιστορικά πρόσωπα της χώρας. Η επιλογή των σχεδίων έγινε από κριτική επιτροπή και κατόπιν σφυγμομέτρησης της κοινής γνώμης. Τα σχέδια φιλοτέχνησε ο αυστριακός

καλλιτέχνης Josef Kaiser. **Κέρμα 2 ευρώ:** προσωπογραφία της ριζοσπαστικής ειρηνίστριας Bertha von Suttner, που συμβολίζει τις επί δεκαετίες προσπάθειες της Αυστρίας για την υποστήριξη της ειρήνης. **Κέρμα 1 ευρώ:** η μορφή του Μότσαρτ. **Κέρμα 50 λεπτών:** το Sezession House

ΒΕΛΓΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Στην εθνική όψη των κερμάτων ευρώ του Βελγίου απεικονίζονται στοιχεία από τα εθνικά κέρματα που κυκλοφορούν σήμερα. Το θέμα που είναι κοινό για όλες τις ονομαστικές αξίες επέλεξε ομάδα από διακεκριμένους αξιωματούχους, καλλιτέχνες και νομισματολόγους της χώρας. Απεικονίζει τον βασιλιά Αλβέρτο Β' και το μο-

των άλλων χωρών

στοιχα οι έλληνες ταξιδιώτες θα μπορούν να χρησιμοποιούν στην εγχώρια αγορά τα κέρματα που θα τους περισσεύουν από τα ταξίδια τους στη Euroland. Συνολικά λοιπόν θα κυκλοφορήσουν σταδιακά 96 κέρματα οκτώ διαφορετικών αξιών.

στη Βιέννη συμβολίζει τη γέννηση της art nouveau στην Αυστρία. **Κέρμα 20 λεπτών:** το ανάκτορο Belvedere, ένα από τα ομορφότερα μπαρόκ ανάκτορα της Αυστρίας. Εκεί υπεγράφη η Συνθήκη Αυτοδιάθεσης της Αυστρίας το 1955. **Κέρμα 10 λεπτών:** ο καθεδρικός ναός του Αγίου Στεφάνου,

ένα από τα λαμπρότερα δείγματα της βιεννέζικης γοθτικής αρχιτεκτονικής. **Κέρμα 5 λεπτών:** αλπικά κράνθεμα στο πλαίσιο της σειράς κερμάτων με θέμα τα άνθη, που συμβολίζουν το σεβασμό του περιβάλλοντος. **Κέρμα 2 λεπτών:** εντελβάις. **Κέρμα 1 λεπτού:** άνθος γεντιανής.

νόγραμμά του – ένα κεφαλαίο άλφα κάτω από ένα στέμμα – ανάμεσα στα 12 αστέρια που συμβολίζουν την Ευρώπη. Περιλαμβάνει επίσης τα έτη έκδοσης και κοπής κάθε κέρματος. Τα βελγικά κέρματα ευρώ σχεδιάστηκαν από τον Jan Alfons Keustermans, διευθυντή της Δημοτικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών της πόλης Turnhout.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

■ ■ Στη Γαλλία εξετάστηκαν περισσότερα από 1.200 σχέδια για την επιλογή των παραστάσεων της εθνικής όψης των κερμάτων ευρώ. Η κριτική επιτροπή, πρόεδρος της οποίας ήταν ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, επέλεξε τρεις παραστάσεις, καθεμιά από τις οποίες κοσμεί συγκεκριμένες ονομαστικές αξίες. Στην κριτική επιτροπή συμμετείχαν νομισματολόγοι, καλλιτέχνες, η πρώην επίτροπος κυρία Christiane Scrivener, βουλευτές, ο διευθυντής του Νομισματοκοπείου της Γαλλίας Emmanuel Constans, ο αρχιχαράκτης Pierre Rodier καθώς και εκπρόσωποι επαγγελματικών κλάδων και η ηθοποιός Irene Jacob. **Τα κέρματα 1 και 2 ευρώ** απεικονίζουν δέντρο που έχει σχεδιαστεί από τον καλλιτέχνη Joaquim Jimenez και το οποίο συμβολίζει τη ζωή, τη συνέχεια

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

■ ■ ■ Η επιλογή των τριών διαφορετικών σχεδίων που θα κοσμούν την εθνική όψη των γερμανικών κερμάτων ευρώ έγινε από ομάδα αξιωματούχων και νομισματολόγων της χώρας. **Στα κέρματα 1 και 2 ευρώ** απεικονίζεται το παραδοσιακό σύμβολο της γερμανικής εθνικής κυριαρχίας, ο αετός, που περιβάλλεται από τα αστέρια της Ευρώπης. Το θέμα σχεδίασαν η Sneschana και ο Heinz Russewa-Hoyer. **Στα κέρματα 10, 20 και 50 λεπτών** το θέμα εί-

ΙΡΛΑΝΔΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

■ ■ Σύμφωνα με απόφαση της κυβέρνησης, όλες οι ονομαστικές αξίες των ιρλανδικών κερμάτων ευρώ έχουν την ίδια εθνική όψη. Σε αυτή απεικονίζεται η κελτική αρ-

και την ανάπτυξη. Είναι τοποθετημένο μέσα σε ένα εξάγωνο και γύρω του αναγράφεται το σύνθημα της γαλλικής επανάστασης «Liberte, egalite, fraternite» (=ελευθερία, ισότητα, αδελφοσύνη). **Στα κέρματα 10, 20 και 50 λεπτών** εμφανίζεται το θέμα του σπορέα το οποίο είναι σταθερά συνδεδεμένο με την ιστορία του γαλλικού φράγκου. Φιλοτεχνημένο από τον Laurent Jorio, «το σύγχρονο, διαχρονικό αυτό σχέδιο αντιπροσωπεύει τη Γαλλία που παραμένει πιστή στις αξίες της, ενώ ενσωματώνεται στην Ευρώπη». **Τα κέρματα 1, 2 και 5 λεπτών** απεικονίζουν τη νεαρή Μαριάννα, γεμάτη θηλυκότητα και με αδρά χαρακτηριστικά, που ενσαρκώνει τον πόθο για μια ισχυρή και μακρόβια Ευρώπη. Το σχέδιο φιλοτέχνησε η Fabienne Courtiade, χαράκτρια του Νομισματοκοπείου του Παρισιού.

και η Πύλη του Βραδεμβούργου, που συμβολίζει τη διαίρεση της Γερμανίας και τη μετέπειτα επανένωσή της. Η προοπτική του σχεδίου, που φιλοτέχνησε ο Reinhard Heinsdorff, δίνει έμφαση στο άνοιγμα της πύλης και τονίζει την ενοποίηση της Γερμανίας και της Ευρώπης. **Στα κέρματα 1, 2 και 5 λεπτών** η εθνική όψη απεικονίζει κλάδο βαλανιδιάς, που θυμίζει την αντίστοιχη παράσταση την οποία φέρουν τα σημερινά γερμανικά κέρματα φρένιχ. Φιλοτεχνήθηκαν από τον καθηγητή Rolf Lederbogen.

να, παραδοσιακό σύμβολο της Ιρλανδίας και αναγράφονται η χρονολογία έκδοσης και η λέξη «Ιρλανδία» στα ιρλανδικά (Eire). Το σχέδιο φιλοτεχνήθηκε από τον Jarlath Hayes.

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Ο πρωθυπουργός της Ισπανίας Χοσέ Μαρία Αθνάρ παρουσίασε σειρά κερμάτων με τρεις διαφορετικές εθνικές όψεις, που απεικονίζουν διάσημες προσωπικότητες και αρχιτεκτονικά οικοδομήματα της Ισπανίας. **Στα κέρματα 1 και 2 ευρώ** απεικονίζεται η μορφή του βασιλιά Χουάν Κάρλος των Βουρβόνων. **Τα κέρματα 10, 20 και 50 λεπτών** απεικονίζουν τον Μιγκέλ ντε Θερβάντες, «πατέρα» της ισπανικής λογοτεχνίας, ανακλώντας «την

ΙΤΑΛΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Στην Ιταλία έγινε προεπιλογή των σχεδίων για την εθνική όψη των κερμάτων ευρώ από εθνική τεχνική και καλλιτεχνική επιτροπή και ακολούθησε σφυγμομέτρηση της κοινής γνώμης μέσω της RAI Uno, του μεγαλύτερου εθνικού τηλεοπτικού σταθμού της χώρας. Για κάθε ονομαστική αξία επιλέχθηκε διαφορετική παράσταση μεταξύ αριστουργημάτων διάσημων καλλιτεχνών της χώρας. **Κέρμα 2 ευρώ:** πορτρέτο του Δάντη Αλιγκιέρι από τον Ραφαήλ, το οποίο βρίσκεται στην πτέρυγα του πάπα Ιουλίου Β' στο ανάκτορο του Βατικανού. **Κέρμα 1 ευρώ:** το περίφημο σχέδιο του Λεονάρντο ντα Βίντσι με τις ιδανικές αναλογίες του ανθρώπινου σώματος, που βρίσκεται στην Πινακοθήκη της Ακαδημίας της Βε-

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΙΑΝΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Τα κέρματα σχεδιάστηκαν από την Yvette Gastauer-Claire κατόπιν συμφωνίας με την Αυλή του Μεγάλου Δουκάτου και την κυβέρνηση. Η εθνική όψη όλων των

παγκόσμια εμβέλεια της προσωπικότητας και του έργου του». Στα κέρματα 1, 2 και 5 λεπτών απεικονίζεται ο καθεδρικός ναός του Santiago de Compostela, λαμπρό δείγμα της ισπανορωμανικής τέχνης και ένας από τους πιο γνωστούς τόπους προσκυνήματος παγκοσμίως – συγκεκριμένα απεικονίζεται η μνημειακή πρόσοψη του Obradoiro, εξαιρετου δείγματος του ισπανικού μπαρόκ, η ανέγερση του οποίου ξεκίνησε το 1667 από τους Jose del Toro και Domingo de Andrade.

νετίας. **Κέρμα 50 λεπτών:** ο ανδριάντας του αυτοκράτορα Μάρκου Αυρηλίου έφιππου. **Κέρμα 20 λεπτών:** γλυπτό του Umberto Boccioni, κύριου εκπροσώπου της ιταλικής φουτουριστικής σχολής. **Κέρμα 10 λεπτών:** αφιερωμένο σε ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της ιταλικής τέχνης. Απεικονίζει ένα από τα διασημότερα έργα τέχνης, τη «Γέννηση της Αφροδίτης» του Σάντρο Μπωτιτσέλι. **Κέρμα 5 λεπτών:** το Φλάβιο Αμφιθέατρο (Κολοσσαίο), η οικοδόμηση του οποίου ξεκίνησε από τον αυτοκράτορα Βεσπασσιανό περίπου το 75 μ.Χ. και εγκαινιάστηκε το 80 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Τίτο. **Κέρμα 2 λεπτών:** Mole Antonelliana, πύργος που σχεδιάστηκε το 1863 από τον Αλεσάντρο Αντονέλι. **Κέρμα 1 λεπτού:** Castel del Monte.

κερμάτων απεικονίζει την Αυτού Βασιλική Υψηλότητα Μέγα Δούκα Ερρίκο. Στα κέρματα αναγράφονται επίσης η χρονολογία έκδοσης και η λέξη «Λουξεμβούργο» στα λουξεμβουργιανά (Letzebuerg).

ΟΛΛΑΝΔΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

 Η Ολλανδία επέλεξε δύο σχέδια που απεικονίζουν τη βασίλισσα Βεατρίκη. Στα κέρματα 1 και 2 ευρώ εμφανίζεται η βασίλισσα Βεατρίκη σε κατατομή, με τη φράση «Βεατρίκη, βασίλισσα της Ολλανδίας». Τα 12 αστέρια καταλαμ-

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

 Η Πορτογαλία επέλεξε τρεις διαφορετικές εθνικές όψεις από έργα που συμμετείχαν σε εθνικό διαγωνισμό σχεδίου. Νικητής του διαγωνισμού ήταν ο Victor Manuel Fernandes dos Santos, ο οποίος εμπνεύστηκε από ιστορικά σύμβολα και τις σφραγίδες του πρώτου βασιλιά της Πορτογαλίας. Στα κέρματα 1 και 2 ευρώ ανάμεσα στα ευρωπαϊκά αστέρια εμφανίζονται τα κάστρα και τα οικόσημα της χώρας, συμ-

ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

 Η Φινλανδία επέλεξε τρία σχέδια που βασίζονται σε θέματα παρόμοια με αυτά που κοσμούν τα εθνικά κέρματά της. **Κέρμα 2 ευρώ:** βατομουριές και άνη βατομουριάς. Το σχέδιο φιλοτέχνησε ο Raimo Heino. **Κέρμα 1 ευρώ:** το θέμα είναι δύο κύκνοι που πετούν και φιλοτεχνήθηκε από τον καλλιτέχνη Pertti Mäkinen στο πλαίσιο της συμμετοχής του στον διαγωνισμό σχεδίου για την κατασκευή αναμνηστι-

βάνουν το ήμισυ της περιμέτρου των κερμάτων. **Στα κέρματα 1, 2, 5, 10, 20 και 50 λεπτών** εμφανίζεται η βασίλισσα Βεατρίκη σε κατατομή με την ίδια φράση γραμμένη κυκλικά στην περιμετρο των κερμάτων.

βολίζοντας το διάλογο, την ανταλλαγή αξιών και τη δυναμική της οικοδόμησης της Ευρώπης. Στο κέντρο του κέρματος απεικονίζεται η βασιλική σφραγίδα του έτους 1144. **Στο κέντρο των κερμάτων 10, 20 και 50 λεπτών** εμφανίζεται η βασιλική σφραγίδα του 1142. **Στα κέρματα 1, 2 και 5 λεπτών** απεικονίζεται η πρώτη βασιλική σφραγίδα από το έτος 1134 με τη λέξη «Portugal» (Πορτογαλία).

κού κέρματος για την 80ή επέτειο της ανεξαρτησίας της Φινλανδίας. **Τα κέρματα 1, 2, 5, 10, 20 και 50 λεπτών** απεικονίζουν έναν εραλδικό λέοντα, που αποτελεί αναπαραγωγή σχεδίου του γλύπτη Heikki Haijasa. Ο εραλδικός λέοντας σε διάφορες παραλλαγές έχει χρησιμοποιηθεί ως σήμερα σε αρκετά φινλανδικά κέρματα, π.χ. στα κέρματα 1 μάρκου από το 1964 ως και το 2001.

2) ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΜΑΤΩΝ

Ισότιμο σε δραχμές: 682

Διάμετρος (σε χιλ.)
25,75

Πάχος (σε χιλ.)
1,9

Βάρος (σε γρ.)
8,5

Σχήμα
Στρογγυλό

Χρώμα
Εξωτερικό Κίτρινο, Εσωτερικό Λευκό

Σύνθεση
Νικελιοχάλκος σε 3 στρώματα

Στεφάνη
Με γράμματα και λεπτή ομόνοση

Κοινή Όψη

Εθνική Όψη

Ισότιμο σε δραχμές: 341

Διάμετρος (σε χιλ.)

23,25

Πάχος (σε χιλ.)

2,125

Βάρος (σε γρ.)

7,5

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Εξωτερικό Κίτρινο, Εσωτερικό Λευκό

Σύνθεση

Ορείχαλκος με νικέλιο, σε 3 στρώματα

Στεφάνη

Λιαδικομένη οδόντωση

Κοινή Ογή

Εθνική Ογή

Ισότιμο σε δραχμές: 170

Διάμετρος (σε χιλ.)

24,25

Πάχος (σε χιλ.)

1,88

Βάρος (σε γρ.)

7,8

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Κίτρινο

Σύνθεση

Nordic Gold (μη νικελίουχο κράμα)

Στεφάνη

Μορφοποιημένη με λεπτά τελειώματα

Κοινή Όψη

Εθνική Όψη

Ισότητα σε δραχμές: 68

Διάμετρος (σε χιλ.)

22,25

Πάχος (σε χιλ.)

1,63

Βάρος (σε γρ.)

5,7

Σχήμα

Ισπανικού Ανθούς

Χρώμα

Κίτρινο

Σύνθεση

Nordic Gold (μη νικελίου κράμα)

Στεφάνη

Απλή

Κοινή Όψη

Εθνική Όψη

Ισότητα σε δραχμές: 34

Διάμετρος (σε χιλ.)

19,75

Πάχος (σε χιλ.)

1,51

Βάρος (σε γρ.)

4,1

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Κίτρινο

Σύνθεση

Nordic Gold (μη νικελούχο κράμα)

Στεφάνη

Μορφοποιημένη με λεπτά τελειώματα

Κοινή Οψη

Εθνική Οψη

Ισότιμο σε δραχμές: 17

Διάμετρος (σε χιλ.)

21,25

Πάχος (σε χιλ.)

1,36

Βάρος (σε γραμ.)

3,9

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Κόκκινο

Σύνθεση

Επιγαλυόμενος Χάλυβας

Στεφάνη

Λεία

Κοινή Οψη

Εθνική Οψη

Ισότιμο σε δραχμές: 7

Διάμετρος (σε χιλ.)

18,75

Πάχος (σε χιλ.)

1,36

Βάρος (σε γρ.)

3

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Κόκκινο

Σύνθεση

Επιχάλκομενος Χαλυβας

Στεφάνη

Λεία με αυλακώση

Κοινή Οψη

Εθνική Οψη

Ισότιμο σε δραχμές: 3

Διάμετρος (σε χιλ.)

16,25

Πάχος (σε χιλ.)

1,36

Βάρος (σε γραμ.)

2,3

Σχήμα

Στρογγυλό

Χρώμα

Κόκκινο

Σύνθεση

Επιχάλκινομενος Χάλυβας

Στεφάνη

Λεία

Κοινή Οψη

Εθνική Οψη

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμμάτιου των 5 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 1.704

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμμάτιου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Λωρίδα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμμάτιων μικρής
αξίας (5, 10 και 20 ευρώ)
υπάρχει ένα ολόγραμμα πάνω
σε λωρίδα ελάσματος. Όταν
κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο
πλάγια στο φως, μπορείτε να
διακρίνετε το σύμβολο του
ευρώ και την αξία του
τραπεζογραμμάτιου.

4 - Ιριδίζουσα λωρίδα

Τα τραπεζογραμμάτια των 5, 10 και 20 ευρώ έχουν μια ιριδίζουσα
λωρίδα, η οποία εμφανίζεται μόνο στην οπίσθια όψη του
τραπεζογραμμάτιου.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας των
τραπεζογραμματίων των 10 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 3.408

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμματίου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Λωρίδα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμματίων μικρής
αξίας (5, 10 και 20 ευρώ)
υπάρχει ένα ολόγραμμα πάνω
σε λωρίδα ελάσματος. Όταν
κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο
πλάγια στο φως, μπορείτε να
διακρίνετε το σύμβολο του
ευρώ και την αξία του
τραπεζογραμματίου.

4 - Ιριδίζουσα λωρίδα

Τα τραπεζογραμμάτια των 5, 10 και 20 ευρώ έχουν μια ιριδίζουσα
λωρίδα, η οποία εμφανίζεται μόνο στην οπίσθια όψη του
τραπεζογραμματίου.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμμάτιου των 20 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 6.815

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμμάτιου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Λωρίδα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμμάτιων μικρής
αξίας (5, 10 και 20 ευρώ)
υπάρχει ένα ολόγραμμα πάνω
σε λωρίδα ελάσματος. Όταν
κρατάτε
το
τραπεζογραμμάτιο πλάγια
στο φως, μπορείτε να
διακρίνετε το σύμβολο του
ευρώ και την αξία του τραπεζογραμμάτιου.

4 - Ιριδίζουσα λωρίδα

Τα τραπεζογραμμάτια των 5, 10 και 20 ευρώ έχουν μια ιριδίζουσα
λωρίδα, η οποία εμφανίζεται μόνο στην οπίσθια όψη του
τραπεζογραμμάτιου.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμματίου των 50 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 17.038

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμματίου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Τμήμα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμματίων μεγάλης
αξίας (50, 100, 200 και 500
ευρώ) υπάρχει ένα
ολόγραμμα πάνω σε τμήμα
ελάσματος. Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο
φως, μπορείτε να διακρίνετε
το αρχιτεκτονικό μοτίβο και την αξία του τραπεζογραμματίου.

50 50

4 - Μελάνη μεταβλητού χρωματισμού

Στα τραπεζογραμμάτια των 50, 100, 200 και 500 ευρώ, ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την αξία είναι τυπωμένος με μελάνη μεταβλητού χρωματισμού, η οποία, όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο φως, αλλάζει χρωματισμό από μωβ σε λαδί ή καφέ.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμματίου των 100 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 34.075

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμματίου.

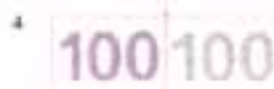
2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Τμήμα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμματίων μεγάλης
αξίας (50, 100, 200 και 500
ευρώ) υπάρχει ένα ολόγραμμα
πάνω σε τμήμα ελάσματος.
Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο
φως, μπορείτε να διακρίνετε
το αρχιτεκτονικό μοτίβο και την αξία του τραπεζογραμματίου.

4 - Μελάνη μεταβλητού χρωματισμού

Στα τραπεζογραμμάτια των 50, 100, 200 και 500 ευρώ, ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την αξία είναι τυπωμένος με μελάνη μεταβλητού χρωματισμού, η οποία, όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο φως, αλλάζει χρωματισμό από μωβ σε λαδί ή καφέ.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμμάτιου των 200 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 68.150

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμμάτιου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

3 - Τμήμα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμμάτιων μεγάλης
αξίας (50, 100, 200 και 500
ευρώ) υπάρχει ένα ολόγραμμα
πάνω σε τμήμα ελάσματος.

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο
φως, μπορείτε να διακρίνετε
το αρχιτεκτονικό μοτίβο και την αξία του τραπεζογραμμάτιου.

4
200 200

4 - Μελάνη μεταβλητού χρωματισμού

Στα τραπεζογραμμάτια των 50, 100, 200 και 500 ευρώ, ο αριθμός που
αντιπροσωπεύει την αξία είναι τυπωμένος με μελάνη μεταβλητού
χρωματισμού, η οποία, όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο
φως, αλλάζει χρωματισμό από μωβ σε λαδί ή καφέ.

*Ποια είναι τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του
τραπεζογραμματίου των 500 ευρώ;*

Ισότιμο σε δραχμές: 170.375

1 - Υδατογράφημα

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
εικόνα και την αξία του
τραπεζογραμματίου.

2 - Ταινία ασφαλείας

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο στο φως,
μπορείτε να διακρίνετε μια
σκούρα γραμμή.

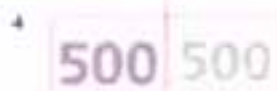
3 - Τμήμα ελάσματος

Στη δεξιά πλευρά της
πρόσθιας όψης των
τραπεζογραμματίων μεγάλης
αξίας (50, 100, 200 και 500
ευρώ) υπάρχει ένα ολόγραμμα
πάνω σε τμήμα ελάσματος.

Όταν κρατάτε το
τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο
φως, μπορείτε να διακρίνετε

το αρχιτεκτονικό μοτίβο και την αξία του τραπεζογραμματίου.

4 - Μελάνη μεταβλητού χρωματισμού

Στα τραπεζογραμμάτια των 50, 100, 200 και 500 ευρώ, ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την αξία είναι τυπωμένος με μελάνη μεταβλητού χρωματισμού, η οποία, όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο φως, αλλάζει χρωματισμό από μοβ σε λαδί ή καφέ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ **ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩ, ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, ΠΡΟΪΟΝ ΤΟΥ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ADAPT – EUROTRAIN ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ BANQUE POPULAIRE**
- ❖ **ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ INFEURO, ΤΕΥΧΟΣ 16**
- ❖ **ΕΦΗΜ. ΤΟ ΒΗΜΑ, ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ/ ΑΝΑΠΤΥΞΗ/27Β|, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ**
- ❖ **ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΕΣ ΕΥΡΩ!, ΕΚΔΟΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ/10^{ος} 2000**
- ❖ **EURO GELIYOR, CENTRE D' INFORMATION SUR LES INSTITUTIONS EUROPEENNES, STRASBOURG**
- ❖ **ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ, ΕΚΔΟΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ/ ΑΘΗΝΑ 2001**
- ❖ **ΣΥΓΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑ-ΕΥΡΩ ΕΠΟΧΗ, ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 20/05/01**
- ❖ **ΦΘΗΝΟΤΕΡΟ ΧΡΗΜΑ ΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ, ΤΟ ΒΗΜΑ, 18/03/01**
- ❖ **11 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΤΟ ΒΗΜΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 13/03/01**
- ❖ **ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ, ΕΦΗΜ. ΤΟ ΒΗΜΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 30/12/01**
- ❖ **ΕΥΡΩ ΓΝΩΣΗ, ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ 22/12/01**

- ❖ ΕΡΓΑΤΙΚΑ, ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΕΣ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ,
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
- ❖ ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ : www.hba.gr
- ❖ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ : ww.euro-hellas.gr και www.ypetho.gr
- ❖ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ : www.europa.eu.int/euro
- ❖ ΑΝΟΙΧΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΕΥΡΩ : 0800-20021 (κλήση χωρίς χρέωση)

